

REC-037 23 1978

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

REC'D OCT 29 1978

V I E N Y B Ė

Oldest Lithuanian Newspaper in the World - Founded 1886

87 M. 14 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1973 M. SPALIO (OCTOBER) 12 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

30 CENTŲ

Lietuvių kalbos kursu dalyviai ruošiasi vykti į namus. Iš kairės: seserys Saule ir Rasa Mazeikaite (Kanada), Auste Pečiuraitė (JAV), Arūnas Packevičius (VFR) ir Vaiva Vebraite (JAV).

Jie lankė Lituanistinius kursus Vilniuje

Sešias savaites jie buvo Lietuvos svečiai, Vilniaus universiteto studentai.

Jie niekada nelaikė egzaminų į Vilniaus universitetą, neatėjo kartu su visais į šias auditorijas. Jie - kitų likimų, kitų kelių žmonės, išskildę po platųjį pasaulį, po įvairius miestus ir kraštus. Kitos kalbos skamba jų ausyse, kitų dainų melodijos supo jų jaunystę. Tačiau jie išlaikė didelį ir sunkų egzaminą - išsaugojo meilės savo tautai liepsnelę, ryžosi ir toliau galvinti ir puoselėti ją. Jie atvažiavo į Vilniaus universiteto surengtus kursus mokytis lietuvių kalbos.

Kiekvieną rytą senoviniams skliautais pasidabinusioje auditorijoje prasidėdavo paskaitos ir kalbos pratybos: fonetikos, morfologijos, sintaksės pamokos. Universiteto lietuvių kalbos katedros dėstytojai stengėsi kursantus supažindinti su lietuvių kalbos gramatikos pagrindais, gerinti jų tartį, kirčiavimą, plėsti žodžių atsargą. Kursų dalyviai klausė kalbininkų V. Mažiulio, J. Palionio, K. Ulvydo, J. Balkevičiaus, Z. Zinkevičiaus, J. Pikčilingio, V. Labučio, A. Sabaliauskio, A. Pupkio, B. Balčienės, V. Eidukaitienės ir kitų paskaitų. Greta kalbos dalykų jiems buvo skaitomos apžvalginės paskaitos apie Lietuvos istoriją (J. Jurginis, V.

Merkys), geografiją (Č. Kudaba), tautosaką (D. Sauka), literatūrą (J. Zekaitė, J. Lankutis, V. Areška), mokslą (H. Zabulis) ir kt. Kursantai susitiko su Lietuvos rašytojais, kinematografininkais, architektais, kraštotyrininkais, švietimo darbuotojais, kompozitoriais. Jie žiūrėjo Lietuvos kino studijos filmus, lankė muziejus, įžymias Lietuvos vietas, susipažino su Lietuvos gamta.

Nelengvos dienos buvo tiems, kas norėjo visur būti, viskuo domėtis. Tačiau jos atsipirks su kaupu ateity, sugrįžus namo, parsivežus daug naujų žinių ir įspūdžių, kurie, be abejo, visiems pravers. Juo labiau, kad kursų dalyviai buvo jauni žmonės, dauguma dar studijuojantys užsienio aukštosiose mokyklose, besirenkantys savo būsimų darbų kryptis.

Arūnas Packevičius, studentas iš Heidelbergo (V. Vok.), gal būt, pasirinko disertacijai temą iš vokiečių ir lietuvių literatūrinių ryšių istorijos, Virginija Aleksandravičiūtė iš Hartfordo (JAV), taip godžiai pirkusi lietuviškus pradžiamokslus, kursuose įgytas lituanistines žinias, gal būt, panaudos mokydama vaikus šeštadieninėje mokykloje, Vaiva Vebraite gal drąsiau imsis poezijos bandymų, jaunąją poetę Živilę Bilaišytę, Austę Pečiuraitę, bandančią jėgas dailėje ir literatūro-

je (abi iš JAV), susitikimas su tėvų žeme, su gyva jos kultūra gal įkvėps brandesnei kūrybai.

Ne tik naujų kalbos įgūdžių, bet ir nemaža negirdėtų lietuvių liaudies dainų parsivežė namo į savąjį Berkeley Heights, Cal. linksmoji dainininkė Audrė Karašaitė, o istorikas John Francis Kadzovas, tik pradėjęs mokytis tėvų kalbos, papildys savo biblioteką naujais Lietuvos istorikų veikalais, palaišys su jais artimesnius ryšius.

- Aš pirmą kartą Europoje, ir pirmą kartą matau tokį seną gražų miestą - Vilnių! - tai kanadietės Saulės Mažeikaite, miestų planavimo specialybės studentės, žodžiai.

- Man labai patiko Lietuvoje kraštotyros darbas. Aš nežinojau, kad Tarybų Sąjungoje dedamos tokios pastangos išsaugoti praeitį, - kalba Virginija Aleksandravičiūtė.

- Mums čia niekada negali nusibosti! Viskas labai įdomu, - seserų Kristinos ir Marinos Pavilanyčių iš Kanados nuomonė.

- Noriu pasilikti čia studijuoti! - teigia Irena Kildišaitė iš Worcesterio, Mass. Pittsburgh, Pa. Marlenė Aglinskaitė džiaugiasi gerai pramokusi lietuviškai, o Nijolės Žyglienės balse - gaudulio ašara:

- Išsivešiu dobilėlių iš Salomėjos Nėries sodo, ažuolo lapą ir Kauno ažuolyno. Aš vaikščiojau

Tęsiama 10 psl.

PLB valdybos pasitarimas su Jaunimo s-gos pirmininku dėl III kongreso

PLB atstovai - pirm. Bronius Nainys ir vicepirm. Romas Kasparas - Chicagoj tarėsi su Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. kun. A. Saulaičiu.

Remdamasi PLB IV seimonuturimu, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga skiria savo atstovą į PLB valdybą pilnateisiu nariu. Kandidatą parinks PLJ S-gos V-ba.

PLS ryšių leidžiamas žurnalas Pasaulio Lietuvių Jaunimas kun. Saulaičio nuomone, reikalingas. Pietų Amerikos lietuviams PLB valdybai teks spręsti jo finansavimą.

Brazilijos lietuviai (apie 70 gūkstančių) bus pajėgūs suruošti pasaulio lietuvių jaunimo III kongresą Brazilijoje. Atsieisias apie \$20,000. \$10,000 sudėtų braziliečiai, likusius 10 tūkstančių turėtų parūpinti PLB valdyba. Kongresas būtų ruošiamas PLB ir PLJS. Turėtų būti sudaryti du komitetai: Brazilijoje ir JAV-Kanadoje. PLB valdybos rūpestis būtų nuvežt jaunimą į Braziliją iš Amerikos, Europos ir Australijos.

Argentiniai, Brazilijai ir Urugvajui reikia jaunimo veiklos vadovų. PLB valdyba juos turėtų parūpinti ir bent pusmečiui ar metam po kelis į tuos kraštus pasiųsti, apmokant ir kelionę. Vadovai galėtų atlikti su vietiniu jaunimu, kuris nori veikti, bet stokoja patyrimo, žinių ir lietuvių kalbos.

Jaunimo kongresas Pietų Amerikos lietuviams duotų daug naudos. Būtų svarbi ir prieškongresinė ruošia. Kun. Saulaitis mano, kad būtų gerą, jei Pietų Amerikos lietuvius iki kongreso kas pusmetis aplankytų kokia meninė grupė. Pageldautinas jaunimas ir nedidelėmis grupėmis, nes tai nėra taip brangiai atsieity. Bet ir tai sudarytų apie keletą tūkstančių dolerių.

Jeigu PLB valdyba ruošytų pasaulio lietuvių išeivijos kultūros kongresą, Brazilijos lietuviai turėtų pajėgų, kurias galėtų į kongresą pasiųsti. Bet būtų problema su lėšomis. Brazilijos lietuviuose jų nėra.

Pietų Amerikoje yra daug lietuvių besidominčio jaunimo, bet jų veiklai išvystyti reikia Amerikos lietuvių pagalbos, kurią surasti būtų PLB valdybos uždavinys.

VIENYBĖ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

was established in 1886 by Juozas J. Paukstys in Plymouth, Pa. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. VIENYBĖ co-owners are: Valerie Tysliava and Joseph N. Tysliava. It is published bi-weekly by Valerie Tysliava, Joseph N. Tysliava and Jonas Valaitis. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor: Valerie Tysliava; Assistant: Ann Vaivada; Business Manager and Photo Editor: Joseph N. Tysliava; English Editor: Deme Jonaitis; Senior Editor: Vytautas Širvydas; Contributing Editors: Juozas Kreivenas, Edvardas Sulaitis, Vytautas Zalatorius.

SUBSCRIPTION RATES: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved. Editorial and Administrative offices at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Telephone APplegate 7-7257.

mes

Vytautas Širvydas

Kalendorius vėl atrita lapkričio 11 - Veteranų dieną, ir Juozo Tysliavos mirties metines. Tysliava, pirmiausia, buvo Lietuvos jaunuolių - savanorių veteranas, paklusęs nepriklausomos Lietuvos vyriausybės šauksmui: "Tas laisvės nevertas, kas negina Josi!" Antroji eilė, jis buvo veteranas Amerikos lietuvių laikraštinių, kuriems, kaip ir visai išeivijai, paliko skambų šūkį: "Visur ir visada būk atkaklus lietuvis!"

Po susitikimo su Tysliava, kada Ameriką lankė, į Lietuvą grįžęs poetas Miezėlaitis rašė: "Tegul lietuvis stovi Visatos galvosūkyje gražus, tvirtas, aukštas ir petingas - tiltas tarp žemės ir saulės - tegul stovi pasaulio viduryje - pilnas žmogus - atkakliai sąmoningas lietuvis!"

Europa 1992 metais palikdama ir atvykęs į Ameriką apsigyventi, Tysliava Lietuvos oficioze to meto raišoms ir alantams rašė: "Jūs, kurie liepiate semtis stiprybės iš praeities, patys tuoj tarpu, semdami iš valstybės izdo, ar pagalvojate kada nors, kad be šitokios stiprybės, kurią gaunate kas mėnuo, jūs būtumėte nelaimingi invalidai?" O prieš mirtį, jau sukdamas visu veidu į Lietuvą, jis kartojo savo draugo prof. Mykolo Biržiškos mintį: "Ne mums, išeiviams, priklauso tautos ateitis, bet Lietuvos piliečiams." Išeiviai išvirsta kitų kraštų piliečiais.

Pasinerę į mūsų lietuviškąjį žurnalizmą ir pasiryžę redaguoti ir leisti seniausią gyvą lietuvių laikraštį pasaulyje - Vienybę, Tysliava joje dirbo, ją pasirinkęs tarytum stebuklinga šviesa spindinčią "lietuvišką bakučę" Čurilionio pavelksle Karalių Paška, išpareigojęs išlaikyti jos įkūrėjų (ir visų sąmoningų Amerikos lietuvių) negestantį idealą - visų Vienybę visų Lietuvos gyvą. Pajuto ir gilesnių gelmių traukimą, ir ėmė apmąstyti savo tautos būklę. Šiuo įkvėpimu parašė poemą Tawa Nougson (Tėve Mūsų), kurios šaknys giliai įleistos senovės lietuvių istorijoje, būtent, apmąstymuose prūsų genčių kovų už laisvę. Tema kažkaip persikelia ir į mūsų laikus, ir verčia skaitytoją susimąstyti apie lietuvių ir, bendrai, visų mažųjų tautų likimą "Milžinų Paunksmėje".

Pas mus įprasta, kad vieni sumanymai gimsta iš juoko, o kiti iš minties, bet juos sprendami, mes visi "Ieškomė aklo apuoko vidury nakties". Poetas Al. Mackus mums sakė: "Mano krašte žiema; mano krašte - vidurnaktis." Bet, sprendami, kokiais kailiniais ton žiemon įeiti ir kuriomis elektrinėmis lemputėms apšviesti, mes miname tą patį kultūrinio atsilikimo kelią, kurį Tysliava 1932 metais priminė Lietuvoje iš valstybės izdo tautinę stiprybę sėmusiems: "Jūs mokate neapkęsti vienas kito, bet niekada nemėginate neapkęsti savęs." Tinkamų kailinių ir lempučių neradę, nestebėtina, jei vėliau nial jau pradeda giedoti Tysliavos: Labą dieną, ponas Dieve,

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

Girnakalis

KALBA IR DVASIA

Nuolat tenka nugirsti, kad Lietuvoje leidžiamas ir išeivius pasiekiantis laikraštis Gimtasis Kraštas esąs lietuviškas tik savo kalba, bet ne dvasia. Esą, jį okupantas parūpinęs išeiviams suvedžioti. Galimas daiktas, toks įtarimas pagrįstas, nors būtų labai gaila, jei tą laikraštį leidėjas sustabdytų.

Bet atsiranda pagunda pateškoti; gal ir išeivijoje išleidžiama tokių laikraščių, kur lietuviški tik savo kalba, bet ne dvasia. Oho, daug kas pasakys, toli ir ieškoti nerelkia; eina išeivijoje net keli komunistiniai laikraščiai. Na, bet ar nekomunistiniai laikraščiai be dėmės švarūs; lietuviški savo kalba ir dvasia?

Įtarinėti gundančios mintys kyla, kai kartais kokio laikraščio ištiesai tenka perskaityti keliolika numerių. Ir randasi; gausu žodžių apie tėvynės meilę ir tėvynėi aukojimąsi, daug laisvinimo poezijos ir nieko iš darbų, tik su lietuvišku veikimu ir su nieku kitu nesurįšusių pozityvių asmenų neiktinimas, tam tikros kitų kraštų politikos gynimas net ir aiškiai Lietuvai nenaudinguose šlyjimose. Kur lituanistinės įstaigos menkėja ar išnyksta, kai kas mūsų ypač patriotus, nuodančios spaudos tokiais reiškiniams nesidomi, pati spauda nevengia ardomosios veiklos lituanistinio darbo srityje. Ypač čia išryškėjo tam tikra anti-lietuviška akcija kai kurių mokyklinių vadovėlių atžvilgiu. Švietimo taryba išleisdžia vadovėlių. Pasipla kaltinimai, būk tas vadovėlis komunistinis. Tai ką; švietimo tarybą sudaro žioplai ar išdavikai? Pagaliau dėl puolamo vadovėlio pasisako dviejų šimtų

mokytojų sambūris: vienbalsiai sutaria, kad vadovėlis geras, reiškia padėką autoriui ir leidėjui. Ir štai, žiūrėk, po kurio laiko lyg niekur nieko - laikraštį skaitome apeliaciją į lietuvių patriotinius jausmus; to vadovėlio išsižadėkime. Ir rašo eiliniai plunksnagraužiai, švietimo srity asmens be jokių kvalifikacijų. Sunkiai susigauo toks skaitytojas, kurs irgi švietimo srity be kvalifikacijų. Reiškia, kažkokios raganos verda neaiškia sriubą, sklinda nemalonus ir darbo nuotaikas nuodijantis kvapas. Ir būk visa tai daroma lietuvių labui.

Labai dažnai susiduriu su pažiūra, kad išeivijos nutautimas yra aiškus ir neišvengiamas. Tik vengiama pasisakyti, ką kas esame padarę šiam procesui bent sulėtinti ar bent ateinančiose kartose įtvirtinti savo tautinės kilmės atsiminimus. Jei čia kas pozityvaus ką ir daro, tai ne tos jau minėtos raganos, kur verda neaiškia antilietuvišką sriubą.

Jau kuris laikas pastebimas mūsų laikraščiuose reiškiny: su kai kuriais laikraščiais niekas neveda polemikos. Tūlam laikraštį gausu visokiu ideologiniu bei asmeniniu šmeižimo pobūdžio užsikabinėjimu, o tos akcijos paliečiai tyli. Ką nors aiškinti nėra prasmės, nes "polemiką" pradėjęs laikraštis tik ir laukia, kad kas reaguotų, pils naujų pamazgų kibirą. O tu ir tavo pažįstami iš įdomumo tą pamazgų porciją pirkinės, savo centukais rems kažką patriotus nuodantį.

Lietuvių bei išlikti reikia tyro vandens. Drumstam vandeny kažkas žuvis gauda. Tos žuvis maitina meškeriotoją, bet Lietuvai dėl jų nei linksma, nei sotu.

Aš pristigau karvei šieno.

Tamsią naktį juodos katės, kurios iš viso nėra, mūsų ieškotojai bergždžiai blaškosi tik todėl, kad nesilaiko Tysliavos prof. M. Biržiškos pagrindinių gairių, kurias šią sykt šitaip apibūdino: "Lietuvių nerūšiuoju ir nevertinu pagal grupių ar partijų ženklukus, einu pas visus lietuvius, ir eisiu, kur tik matysiu, ar jusiu, kad dirbama Lietuvai naudingas darbas".

Tai nuo 1886 metų Vienybės žmonių gairės.

Minint Vilniaus 650 metų sukaktį, kai kur pasididžiuojama: "Vilnius - Lietuvos praeitis". Tai istorinė tiesa. Bet, stebint ir palyginant, kas dabar Vilniuje dedasi, norisi trokšti realiau: "Vilnius - Lietuvos ateitis". Praeityje, pavyzdžiui, universitetas Vilniuje lietuviams kaip lietuviams ne ką bedavė, bet šiandien - jau kiti pieriai!

Pavėluotas rugsėjo Aidų žurnalo numeris pirmuoju straipsniu talpina išsigandusio dėl Amerikos ateities Antano Paško išvedžiojimus, būk Amerika dabar esanti "Pilnų pilvų, tuščių sielių" kraštu. Įdomu, kad romietiškieji bažnytininkai šiuo klausimu sutarė su kita kraštutinybe, socialistais, kurių Keleivis redakcinio rašinio gieda: "Amerikos turtai žmogaus netaurina, laisvė nedžiugina, valstybės pareigūnai artėja prie kriminalistų".

Aišku, gyvenimas turtų ir laisvės pertekusioje Amerikoje dabar nėra pyragai, bet didžioji Amerikos lietuvių dauguma, rodos, prisilaikys vidurio ir nepalinks vienai ar kitai kraštutinybei.

Arabi nori arabų kalbos J. T. Šalla anglų, prancūzų, ispanų, rusų, kinų. Jie žada už tai padidinti įmokas J. T. 3 ml.

Būkime atvirai teisingi

Žmonijos gyvenimo eigos ir veiksmų sekėjai sako, kad, bendrai imant, visa žmonija veiksmus vykdo dviem skirtingom kryptim.

Vieni veikia protiniu mąstymu planingai, o kiti momentaliai jaučiamais nerviniais jausmais.

Teisingoje išvadoje laimėtojais būna siekiamų naudų gaudami tie, kurie planingai veikia protiniu mąstymu, o nerviniais jausmais veikdami, anksčiau ar vėliau suklumpa, ne tik tai trokštamų tikslų nepasiekdami, bet ir pirmiau turėtas išgales praradami. Prie to, nervinių jausmų veiksmai dažnai būna tautai ar valstybei net ir pavojingi.

Rimtai pažvelgus į dabartinius išėivijos lietuvių veiksmus, aiškiai matyti vykdomi nerviniais jausmais, tautai ne tik garbe ar naudą teikianti, bet rimtu pavojum gresianti.

Atvirai ir teisingai pažvelkime į vykdomus veiksmus ir tikrąją jų reikšmę.

Iš kur ir koksai atsiradęs lietuvių tautos priešas Amerikos lietuviams įkalbėjo su Lietuvos lietuviams nesantykiauti, nelankyti giminių, į Lietuvą nevykti, o su atvykusiais iš Lietuvos svečiais kultūrininkais ir menininkais nedraugauti, su jais nesikalbėti ir į draugiško pasimatymo sueigas neiti, net jų pranešimų ar meno programų neklausyti!

Didelės ar mažos tautos ar valstybės savitarpio santykiai yra arba tautos laimė ir pasisekimai, arba saužudystė. Ardymo veiksmai vykdomi tai tik vaduojantis suirusių nervų jausmais, arba gudrių ardytojų.

Kitas Amerikos lietuviams įvykdytas nenaudingas, ir net lietuvius žeminantis nervinio jausmo veiksmas, tai Amerikos Lietuvių Tarybos, ALTu vadinamos įjungimas į vaduotojų "dvoiką", sujungiant su Bendruomene ir VLIKu, dabar jau esamą vaduotojų "troiką".

ALTas buvo kaip lietuvių kilmės Amerikos piliečių įgaliotinis, jų vardu kreiptis į Amerikos įstaigas, prašant nepriklausomai Lietuvai suteikti reikalingą talką. Valdininkai su piliečių grupės delegatais rimtai tardavosi ir jų prašymus patenkindavo.

Dabar, kada ALTas jau įjungtas į vaduotojų grupę, ir vaduotojų veiksmai rūpinasi Lietuvos vidaus reikalais, o Amerikos nusistatymas į bet kurios valstybės vidaus reikalus nesikišti, tai vaduotojų "troikos" delegatų į Washingtoną nuvykimas ir valdininkams pietų pirkimas, yra nenaudinga žmonių aukoms išleisti.

Pagaliau, vaduotojai praskydusius nervinius veiksmus palikdami poilsui, rimtai pamąstykite apie esamąją padėtį ir vykdomųjų veiksmų reikšmę.

Kada Smetona su savo ramsčiu Skorupskiu ir kitais generolais ir pulkininkais pabėgo, Lietuvą palikdami be gynybos ir neišskiam likimui, jeigu Lietuva būtų netapusi Tarybine Respublika, lenkai būtų ją okupavę. Lenkijai ne tiek svarbus Vilnius, kiek svarbi Palanga, kaip vasarinis kurortas, ir Klaipėda, kaip laivams prielauka.

Jau virš 30 metų Lietuva Tarybinė Respublika tebėra ne tik pilnai lietuviška, bet ir padariusi didelę visiems žinomą pažangą. O jeigu Lietuvą būtų okupavę lenkai, Lietuvoje šiandien būtų viską sulenkinę ir lietuvių tauta būtų žuvusi.

Lietuva maža ūkinė valstybė, neturinti jokių gyvenimo eigai būtina reikalingų gamtinių šaltinių. Dabartiniam pensijų amžiuje jai savistovei išsilaikyti būtų varginga, arba ir neišgalima, o respublikų gi grupėje būdama, ji gali būti naudinga ir reikšminga.

Tikram lietuviui pirmoje vietoje turi rūpėti lietuviybė, o ne bet koks politinis ar tikiybinis "izmas". Būdami vieningi, būsim linksmi ir laimingi. Savitarpiai talkindamiesi, nugalėsime net ir sunkias sutiktas kliūtis. Laikę džiaugsmo ar bėdos nepamirškime niekadės mūsų tėvynės Lietuvos.

KAZYS PAULAUSKAS

* * * * *
 ● Antrasis Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas šią vasarą Chicagoje susilaukė \$159,210.30 pajamų, o 181 metų turėjo \$116,762.12. Likutį - \$42,448.18 įteikė Bendruomenėi. Kitam jaunimo kongresui ruošti. Amerikos lietuvių laikraščiai iš jaunimo tesusilaukė labai mažai tikėtus susilaukti pajamų. Ką daryt? Pagalvokim.

SANTARA-ŠVIESA TABOR FARMOJ

DALYVAVE ATEITININKAI PAREIŠKĖ IR SAVO NUOMONE

Studentų Santaros suvažiavimai, pradėti prieš 20 metų Tabor Farmoj Sodus, Mich., jau keliolika metų, kai yra virtę Santaros-Šviesos suvažiavimais po Santaros ir Šviesos sambūrio susijungimo.

Santaros-Šviesos suvažiavimai Darbo dienos savaitgalyje yra vienas iš punktų veiklos plano ir kartu jie jau yra tapę tradicija žymios dalies lietuvių visuomenės, kuriai S-S veikla yra pažįstama ir vertinama, kuri prunumeruoja, skaito ir remia S-S leidžiamą žurnalą Metmenys, Mackaus Knygų Fondo leidinius ir visą kitą veiklą, ieškant realių-racionalių pozicijų lietuvių emigrantų bendruomenėje ir santykyje su dabartine Lietuva. Žinoma, S-S turi ir nedraugų, kuriem bendriausias bruožas yra jų tupkumas, tūpčiojimas vietoj.

Studentų Santaros ir Šviesos Sambūrio apsiųjungimas buvo galimas ir reikalingas, nes tos dvi organizacijos, nors susitvėrusios ir brendusios ne vienu laiku ir skirtingose sąlygose, idėjiniais pagrindais yra tapatingos. Pavieniai S-S individai gali būti skirtingų pasaulėžiūrų, bet dėl praktinės veiklos jie geba susitarti; randa bendrus tikslus ir bendrus veiklos pagrindus. Toks sutarimas individų su skirtingais įsitikinimais yra kartu ir paneigimas doktrininėm pasaulėžiūrom autoritetinių pretenzijų. Praktinė veikloj S-S remiasi nacionalinės kultūros ištakom, nelaikydama stabu tradicijas, nepaneigdama pažangos reikšmės ir neišduodama universalų vertybių, dėl kurių žmogus ir tautos sioke, kovojo nuo pat žmogaus gimimo ir tebekovoja. Šie bendri teigimai yra asmeninė pažūra, niekam neprivaloma ir neprimetama.

Šių metų Santaros-Šviesos suvažiavimas Tabor Farmoj kaip ir visuomet buvo gyvas ir įvairus ir kiek skirtingas nuo kitų metų suvažiavimų. Skirtybės buvo dvi: sambūrio siekimas plėsti veiklą, ieškant jos naujų kelių - kontaktuoti lygiagrečių profesijų ar sąjūdžių amerikiečius; antra skirtybė - noras sužinoti visuomenės nuomonę apie save. Šiam tikslui suvažiavimo programoj buvo simpoziumas: Zvilgsnis į Santarą-Šviesą iš šono. Zvilgsniui išryškinti į simpoziumą buvopakviesti kolegos ateitininkai. Jiem S-S atrodė uždaras, išdidi-paspipūtas dėl nuveiktų darbų ir niekur neženianti-neprogresyvi. Komplimentai subjektyvūs. Trumpai sakant, pas mus sunkiausia yra su progresu: jeigu tik bent kiek ne taip, kaip prieš Pirmą pasaulinį karą, tuoj ir atsirandi tarp "koloborantų su okupantu".

Suvažiavimas buvo darbingas: priešpiečiai ir popietės per visas suvažiavimo dienas buvo užpildyti

paskaitom ar simpoziumais. Visos suvažiavimo programos čia neminėsim: prieš suvažiavimą ji buvo skelbta keliuose laikraščiuose, o be to, dalis suvažiavimo paskaitų bus atspausa sekančiam Metmenų nr.

Paminėtina reti svečiai ir iš tolimų kraštų: prof. Vytautas Doniela iš Australijos, skaitęs paskaitą Autoritarinis ir egalitarinis mentalitetas. Ir Eduardas Cinzas iš Belgijos. Jam čia buvo įteikta Lietuvių Rašytojų Draugijos \$1,000 premija už jo beletristikos knygą Brolio Mykolo Gatvė, išleista 1972 m. Chicago, spaudė Morkūno spaustuvė. Brolio Mykolo Gatvė išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas.

Su trumpa apybraiža ar novele Eduardas Cinzas dalyvavo ir literatūros vakare, kuris įvyko į suvažiavimo pabaigą. Kiti lit. vakaro dalyviai: Liūnė Sutama, Rimas Vėžys, Antanas Gustaitis, Zvilė Bilaišytė, Marius Katliškis, Austė Pečiūraitė, Henrikas Nagys ir Eglė Juodvalkytė. Literatūros ir dainos vakarą pradėjo Aldona Stempuzienė dainom ir arijom. Jai akomponavo Darius Lapinskas.

Suvažiavimo metu vyko Lietuvos ex libris paroda. J. K.

Stebėtojo pastabos

Pereitais metais Vilniaus universitete kursas lankė 19 užsienio lietuvių. Daugiausia buvo iš Lenkijos, Vakarų Vokietijos ir Urugvajaus. Mokėsi ir 18 jaunuolių iš Tarybų S-gos, kurių kai kurie gerai pramoko, o kiti ir išmoko lietuviškai.

Chicagoje įvyko jau devintasis "naujosios" Lietuvių Gydytojų sąjungos suvažiavimas, sutraukęs 118 dalyvių. Sąjungos žurnalą "Medicina" prunumeruoja 600. Būtų stipri intelektualinė ir ekonominė Amerikos lietuvių tautiniam reikalams pajėga, jei sąjungai vadovautų Basanavičiaus, Šliūpo ir Kudirkos pobūdžio daktarai lietuviškai. Mūsų dabartiniai gydytojai, yra ypač silpni finansais ir raštais paremti mūsų laikraščius.

Hartford, Conn., mirė daugeliui lietuvių, ypač Naujojo Anglijoj gerai pažįstamas ir jų gerbiamas Vladas Čekanauskas, angliškai rašęs Walter Chase. Jis į Ameriką atvyko 1913 metais. Visą gyvenimą buvo darbštus laikraščių bendradarbis, jaunimo ratelių narys, aktyvus veikėjas organizacijoje. Tarp kitą, buvo delegatu Pasaulio lietuvių kongrese Kaune 1935 metais. Jam ypač rūpėjo Vilnius ir jo ateitis. Paliegtus sveikata paskutniais keleriais metais nutraukė jo darbštumą.

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

KORESPONDENCINIŲ būdu Chicago Pedagoginiame Lituanistikos institute dabar studijuoja dvidešimt vienas asmuo iš Kanados - trylikka iš Hamiltono, penki iš Toronto ir po vieną iš Londono, Montrealo ir St. Catharines.

PATYS MOKINIAI atliks meninę programą Chicago. Aukšt. lituanistinės mokyklos tradiciniame vakare, kuris įvyksta spalio 27 d. 7:30 val. Jaunimo Centre.

KAZIO BRADŪNO poezijos knyga sukaktuvine Vilniaus tema "Pokalbiai su karalium" jau išėjo iš spaudos ir ją galima gauti pas platintojus.

JAUNIMO CENTRO kavinėje tėvai jėzuitai penktadienį vakarais sumanė kavos mėgėjams pateikti ir įdomų kultūrinį priedą muzikos, žodžio ir valzdoforma. Tų programų moderatore pakviesta jaunosios kartos atstovė Teresė Pautle- niūtė-Bogutienė. Debiutas jau įvyko spalio 5 d., poetui Kazui Bradūnui pravedant pašnekestį apie M. K. Čiurlionį ir jo pasaulį. Buvo iliustruojami tapybos darbai ekrane ir duodamos muzikos ištraukos.

FILATELISTŲ DRAUGIJA "Lietuva", Vilniaus 650 metų sukakties proga, lapkričio 3 - 4 dienomis Jaunimo centro žemutinėje salėje rengia parodą.

ANGLIJOS LIETUVIŲ KLUBAS ir šiemet, kaip ir kasmet, rengia savo tradicinį balį, kuris įvyks spalio 20 d. Liet. Tautininkų namuose.

ALTO metinis suvažiavimas įvyks lapkričio 17 d., šeštadienį, Sheraton-Midway Motor Inn patalpose, 5400 S. Cicero Ave. Pradžią 9:30 val. r. Išvakarėse ALT-o centre įvyksta atstovų ir svečių priėmimas ir susipažinimas.

DAIL. ALFONSO DARGIO tapybos paroda vyks Čiurlionio galerijoje spalio 12 - 21 dienomis. Lankymo laikas šeštadieniais ir sekmadieniais 11 val. ryto iki 9 val. vakaro. Savaitės bėgyje - vakarais nuo 7 iki 9 val.

23 LIETUVIŠKOS organizacijos dalyvauja jungtiniame Vilniaus sukakties minėjime, kuris spalio 21 įvyksta Jaunimo centre. Bus įdomi ir įvairi programa.

DAINAVOS ANSAMBLIS repetuoja kompozitoriaus Vlodo Jakubėno chorinius kūrinius, kurie bus atlikti lapkričio 23 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje Mokslo ir kūrybos simpoziumo proga.

JAV LIETUVIŲ policijos tarnautojų sąjunga paskyrė 100 dol. vienkartinę stipendiją Marijos aukšt. mokyklos mokinei Reginei Maleckai studijuoti meną.

DR. KAZIO ŠIDLAUSKO knyga "Amerikos lietuvių politika" jau išėjo iš spaudos ir galima gauti pas platintojus. Kaina \$1.50. Šioje daugiau kaip šimto puslapių knygoje autorius rašo apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos JAV politiką.

Chicagoje ilgą laiką viešėjo rašytojas iš Belgijos Edvardas Cinzas, kuris į šį kraštą atvyko atsiimti Rasytojų Draugijos jam paskirtosios \$1,000 premijos. Nuotraukoje svečias matomas po Šviesos-Santaros surengto pokalbio. Cinzas pasirašo autografą chicagietei K. Leseckienei Menės salėje.

LIETUVIAI KALIFORNIJOJ

- Narcizas Prielaida, iš Genevos, Šveicarijoje, su žmona Jusefa ir dukra Veronika atostogavo Amerikoje ir svečiavosi pas brolių Eugenijų Laidą, San Francisco,

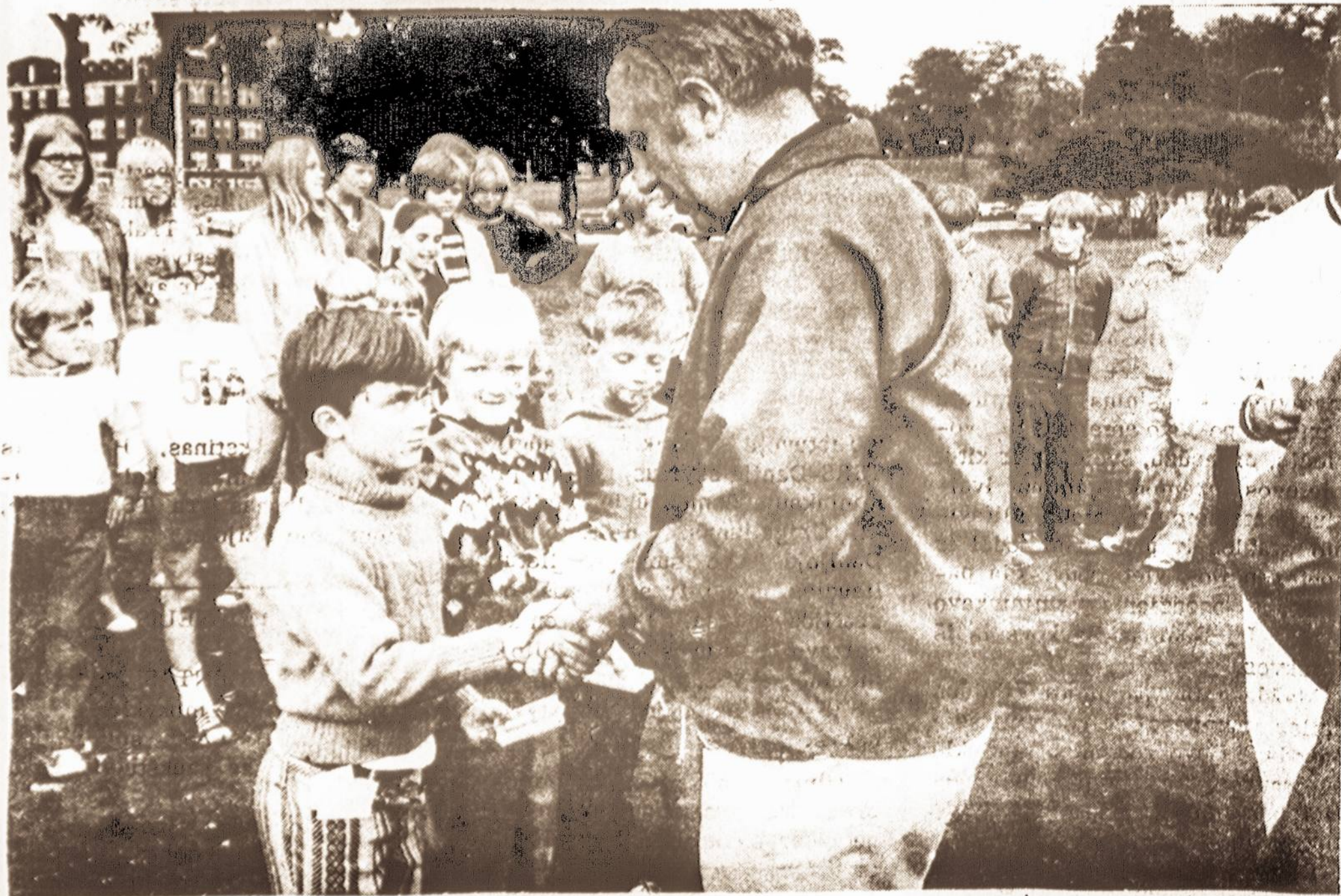
Calif. Įdomu, N. Prielaida tebėra Lietuvos pilietis ir keliauja su Lietuvos pasu.

- Rugsėjo 7 iš Belgijos buvo poetė Zenta Tenisonaitė-Heilemaus su vyru ir Los Angelėse praleido keletą dienų. Z. Tenisonaitė yra išvertusi, suredagavusi ir išleidusi lietuvių poezijos antologiją flamandiškai; šiais metais išėjo jos poezijos rinkinys lietuviškai "Pavasaris ir aš", o netrukus išeina jos išversta flamandiškai A. Vaičiulaičio apysaka "Mūsų mažoji sesuo".

- Gina Čapkauskienė susitarė su Australijos Bendruomenės vadovybe nuo kitų metų kovo 16 d. duoti eilę koncertų Australijos lietuvių kolonijose - Newcastle, Sydney, Canberra, Melbourn, Geelong ir Adelaide. Gastrolės užtruks 7-8 savaites.

- Jokubas ir Marija Vallukevičiai, gyvenę Glendale, nusikėlė gyventi į Sun City, Calif., kur oras, jų teigimu, šiltesnis, ir švaresnis. Sun City yra pensininkams gyventi suprojektuota vietovė.

- Albertas J. Tarvydas, E. Vasiliauskiene (Tarvydienės) sūnus, San Diego universitete baigė teisių mokslus aukščiausiu (Maxima Cum Laude) pagyrimu.

Chicagoje buvo surengtos jaunimo sporto varžybos Marquette Parko aikštėje. Nuotraukoje V. Vakarų apygardos pirmininkas Liskevičius įteikia pirmą vietą sviedinuko metime laimėjusiam V. Šulaciui medalį.

E. Šulaičio nuotraukos

! mokyklėle

Rugsėjo 1-mą Lietuvoje prasi-
dėjo naujieji mokslo metai. Vi-
sose mokyklose, įskaitant ir va-
karines bei korespondencines, mo-
kosi maždaug trys ketvirčiai mi-
lijono mokinių: vienuolikmetėse
mokyklose - maždaug 600 tūkstan-
čių, technikuose ir specialiose
vidurinėse mokyklose - maždaug
75,000 ir truputį mažiau aukšto-
siose mokyklose. Į pastarąsias
stojamuosius egzaminus laikė 14
tūkstančių abiturientų. Pagausėjo
kandidatų į žemės ūkio bei vete-
rinarijos akademijas, o taip pat į
Vilniaus inžinerinį statybos insti-
tutą. Be stojamųjų į aukštąsias
mokyklas priimti 300 studentų,
kurie arba atliko karinę prievolę
arba dirbdami lankė parengia-
muosius kursus.

Dabar Lietuvoje, pagal įstaty-
mą, įgyvendinamas vidurinis pri-
valomas mokslas jaunimui. Sten-
giamasi pakelti mokslo lygį kai-
mo mokyklose. Prieš prasidedant
mokslo metams, naujasis Lietuvos
švietimo ministras A. Rimkus
rašė "Tiesoje", kad "kai kurio-
se kaimo mokyklose nepakanka-
mai laikomasi sanitarinių-higie-
ninių reikalavimų: nėra gero ap-
švietimo, moksleiviai sėdi nepri-
taikytuose jų ūgiui suoluose, blogas
patalpų vėdinimas, nepatenkinamai
organizuotas maitinimas, trūksta
elementarios tvarkos. Net 23
tūkstančiai moksleivių vaikšto į
mokyklas gana toli". Jis taip pat
pranešė, kad "mokyklose bus to-
liau tobulinamas rusų kalbos mo-
kymas". Ji esanti "tarybinių
tautų tarpusavio bendravimo prie-
monė".

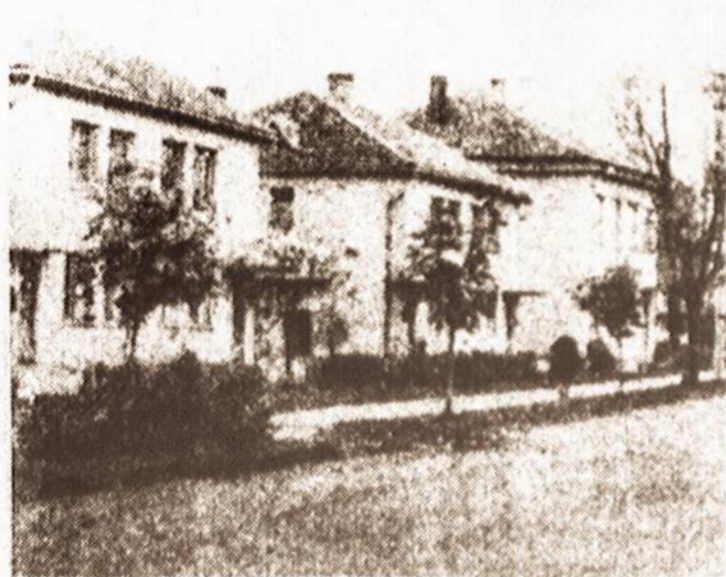
Be mokyklų, kuriose dėstoma
lietuviškai, Lietuvoje yra platus
rusų bei lenkų mokyklų tinklas.
Mokymul skatinti Lietuvos Aukš-
čiausiosios t-bos prezidentas 42
švietimo darbuotojams už pavyz-
dingą darbą įteikė garbės raštus.

Na, o mokiniams Vilniuje buvo
atidaryta kavinė "Katinas Smali-
žius". Šioje užėjoje 300 vietų.
Ji atdara nuo pietų iki 7 val; vaka-
ro. Galima gauti pyragaičių, ledų,
saldainių, šokolado, vaisių sulčių.
Didesnė kavinės dalis po atviru
dangumi su žaidimo aikštele,
smėlio dėžėmis ir parkeliu. Po
stogu, paviljone, 40 vietų. Žiemą
ši kavinė bus uždaryta.

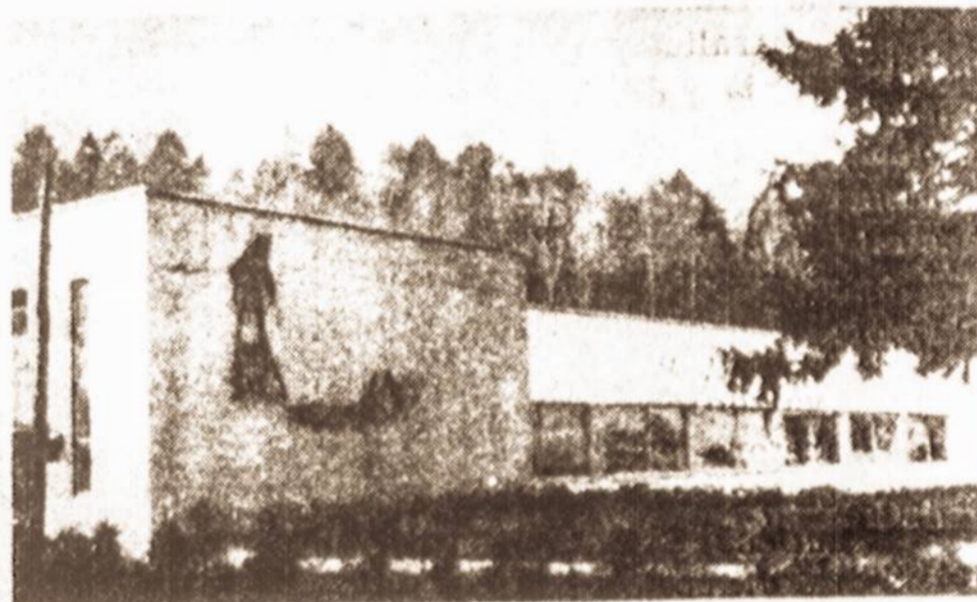
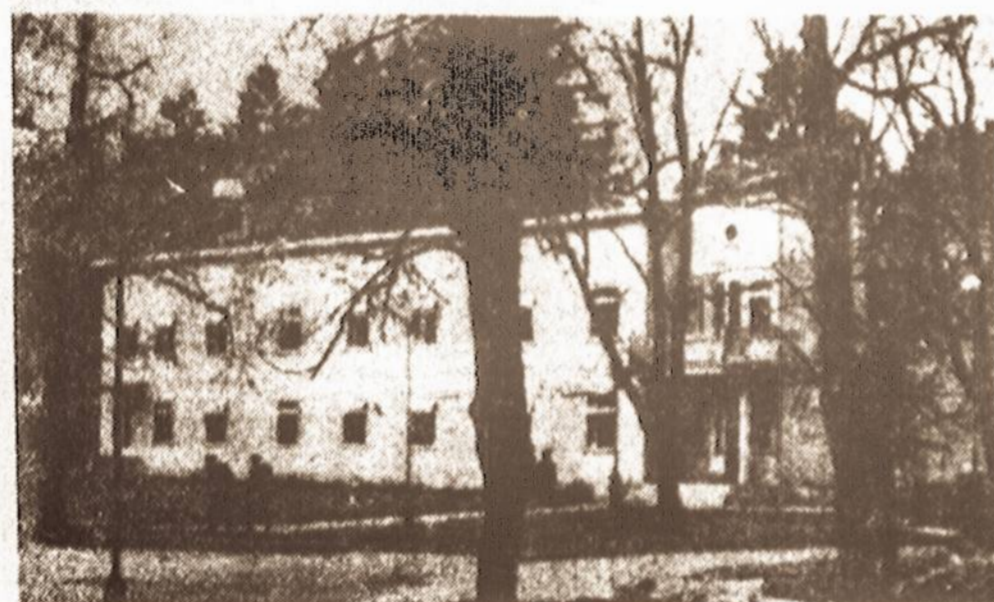
APDOVANOTAS PROREKTORIUS

Vilniaus universiteto prorektorius
J. Grigonis, kuris neseniai
lankėsi Amerikoje, buvo apdova-
notas sąjunginės "Zinijos" drau-
gijos medaliu. Šis S. Vavilovo
vardo medalis suteikiamas už nuo-
pelnus, propaguojant politines,
mokslines ir ateistines žinias.
Grigonis docentauja filosofijos fa-
kultete.

VIENYBĖ, 1973 m. spalio 12 d.

BIRŠTONAS

Baigiantis vasaros sezonui, kaip
ir jam prasidedant, spaudoje pasi-
rodo straipsnių dėl kurortų užlaik-
ymo ir jų ateities. Vienametikių
straipsnių skundžiasi Birštono
burmistras A. Zenkevičius. Jis

tvirtina, kad Birštonas nesiplečia,
kad senieji pastatai irsta ir nebe-
tinka naudojimui žiemą, kad nyks-
ta apylinkės parkai ir miškai.
"Maitinimo įstaigos vasaros metu
aptarnauja beveik tik sportinin-

kus", rašo Zenkevičius, nors ku-
rortas skirtas ligotiems, ypač su
virškinimo trakto susirgimais.
Birštono didžiausia salė talpinanti
tik 100 žmonių.

Vilnius - Konferencijų miestas

Vilniuje dažnai vyksta įvairios
konferencijos: vietinės, sąjunginės
ir tarptautinės. Neseniai ten
posėdžiavo taip vadinamos Berlyno
konferencijos prezidentas. Tai
kairuoliška katalikų organizacija,
įsisteigusi prieš 10 m. Berlyne.
Jai priklauso 23 valstybių atstovai.
Per posėdį šalia organizaci-
nų reikalų svarstymo, buvo iš-
rinkti atstovai į būsimą "taikin-
gųjų pasaulio jėgų", kongresą
Maskvoje.

Rugsėjo pradžioje Lietuvos so-
stinėje posėdžiavo Tarptautinės
standartizavimo organizacijos du
pakomitečiai. Jie sprendė įvairių
medžiagų paviršiaus šiurkštumo
matavimo klausimus. Komitetų
narių tarpe buvo amerikiečių, vo-
kiečių, prancūzų, šveicarių ir kitų.
Lietuvos pramonė gamina įvai-
rius matavimo prietaisus, šlifavi-
mo stakles ir pan. Gal todėl ir
konferencijos vieta buvo čia pa-
rinkta. Posėdžiams pirmininkavo
prof. I. Duninas-Barkovskis iš
Maskvos.

Maždaug tuo pat metu Vilniaus
dailės rūmuose veikė neįprasta
paroda. Buvo rodomos paminklų
nuotraukos, brėžiniai, senovinės
statybos medžiagos, vyriausybės
dekretoi.

Kultūros ministras L. Šepetyš
lankytojus supažindino su pastan-
gomis, saugant daugiau kaip 10,-
000 įvairių paminklų Lietuvoje.
Kartu vyko ir Jungtinių Tautų glo-
bojamos Tarptautinės paminklų ir

lankytinų vietų apsaugos tarybos
regionalinė konferencija. Dalyva-
vo komunistinių Europos valstybių
delegacijos ir Suomijos. IKOMOS
nariais - taip ši organizacija va-
dinama, pagal prancūzišką san-
trumpą, - yra 48 valstybės.

Konferencijos organizacinio ko-
miteto pirmininku buvo Lietuvos
kultūros ministerijos Muziejų ir
paminklų apsaugos valdybos pir-
mininkas J. Glemža. Jis su Vil-
niaus vyriausioju architektu
G. Valiuškiu skaitė po paskaitą,
nors pagrindiniais pranešėjais
buvo rusas ir čekas. Konferenci-

jos garbės svečias buvo IKOMOS
prezidentas prof. E. Gaciola iš
Romos.

Svarstyti klausimai, kaip išsau-
goti senųjų miestų savitumą, kaip
pritaikyti senus pastatus šiandien-
iniam naudojimui.

Be įvairių pavienių paminklų,
Lietuvoje yra daugiau kaip 60 is-
torinių centrų - architektūros pa-
minklų. Tarp jų ypatinga globa
džiaugiasi Vilnius, Kaunas, Klai-
pėda, Kėdainiai ir Trakai. Vien
Vilniaus senamiestyje priskaito-
ma 300 istorijos ir architektūros
paminklų.

KULTŪRINIAI RYŠIAI

Lietuvoje veikia draugijos
TSRS-Danija skyrius, kuriam pir-
mininkauja žemės ūkio ministras
M. Grigaliūnas. Rugsėjo mėn.
Danijoje buvo surengta lietuvių
liaudies meno ir spalvotos foto-
grafijos paroda. Perna ten kon-
certavo "Lietuvos" ansamblio ka-
merinė grupė. Ansamblis yra
TSRS-Danijos d-jos kolektyvinis
narys.

Vilniaus 650 įkūrimo metinių
proga Pamyro kalnyne, Fanu kal-
nuose, viena bevardė 4,120 m.
(maždaug 13,000 pėdų) viršūnė pa-
vadinta "Vilniaus" vardu. Anks-
čiau lietuviškais vardais buvo pa-
vadintos kitos šešios viršūnės:
Lietuva, Donelaitis, Čiurlionis,
Zalgiris, Lietuvos alpinistai ir

Gediminas Akstinas. Pastarasis
žuvo bekopdamas į kalnus. Pa-
myro kalnynas yra TS pietuose,
Vidurinėje Azijoje.

ZODYNĖLIS

ABITURIENTAS - bai-
gęs vidurinę mokyklą;
ALPINISTAS - sporti-
nis kopėjas į aukštus kal-
nus;
CECHAS - gamyklos
skyrius, kuriame gami-
nama tam tikra produkci-
ja;
DEKRETAS - vyriau-
sybės nutarimas, turintis
įstatymo galią;

Su gėlėmis, alumi ir sūriu Muzikos rudens dalyvių ant rajono ribos pasitinka skuodietiai.

Rugsėjo 30 d. Lietuvos Valstybinės filharmonijos salėje baigėsi antrasis Muzikos ruduo - tradicinis Kompozitorių sąjungos renginys, šiemet keliavęs po Žemaitiją. Koncertuose, susitikimuose su Klaipėdos žvejais, Šilutės, Skuodo, Mažeikių, Krentingos, Plungės rajonų žemdirbiais, moksleiviais, Palangos, Druskininkų muzikos mylėtojais. Dalyvavo kompozitoriai E. Balsys, A. Račiūnas, K. Kaveckas, V. Kuprevičius, J. Juzeliūnas, J. Gaižauskas, V. Laurušas, V. Barkauskas, V. Jurgutis, V. Bagdonas, V. Paltanavičius, V. Baumilas, M. Novikas, A. Senderovas, A. Kubiliūnas, B. Alekna, A. Raudonikis, L. Povilaitis, P. Dikčius, J. Domarkas, J. Andrejevas. Šių autorių, o taip pat kompozitorių M. K. Čiurlionio, J. Indros, J. Dambrauskio, R. Žigaičio, V. Kairiūkščio, J. Karoso, B. Gorbulskio, originalias bei harmonizuotas lietuvių liaudies dainas, kamerinius atliko dainininkai J. Stasiūnas, K. Šilgalis, V. Adamkevičius, E. Kaniava, L. Muraška, A. Kučingis, V. Blažys, A. Domeika, Z. Varanavičienė, T. Chmieliauskaitė, A. Pajėda, G. Pakėnaitė, S. Liupkevičius, Vilniaus kvartetas, fortepijoninis trio (K. Kanišauskas, M. Senderovas, E. Ignatonis), instrumentalistai E. Paulauskas, D. Trinkūnas, A. Livontas, R. Vaitkevičiūtė, A. Stulgys, J. Sleinytė, H. Znaidzilauskaitė, S. Btelionytė, V. Vitaitė, V. Dapkutė, A. Kalvelytė, Z. Žukas, A. Bitėnas.

Lietuvos Muzikos rudens maršrutai simboliškai pradėti iš Lietuvos kompozitorių klasikų gyventų vietovių. Šiemet pirmieji šio renginio akordai nuaidėjo B. Dvariono namelyje Palangoje. (Tą pačią popietę rudeninis muzikos festivalis buvo atidarytas ir Druskininkuose, M. K. Čiurlionio namelyje.) Koncerte skambėjo B. Dvariono kūriniai - B. Grincevičiūtės dainuojama "Zvaigždutė", J. Andrejevo bei kompozitoriaus vaikų Aldonos ir Jurgio atliekamos jo pjesės.

Koncertus vedė muzikologai J.

MUZIKOS RUDUO LIETUVOJE

Antanavičius, V. Landsbergis, V. Juodpusis, A. Puišys, M. Slipkus. Muzikos rudens renginiuose dalyvavo svečiai iš Leningrado - sąjunginės leidyklos "Muzyka" Leningrado skyriaus direktorius S. Maksimovskis bei leidyklos "Sovetskij kompozitor" Leningrado skyriaus vyriausiasis redaktorius B. Archimandritovas ir iš Baltarusijos - kompozitorius K. Tesakovas ir muzikologė T. Ščerbakova.

Gražiausios rudens gėlės, su kuriomis svertingi žemaičiai sutikdavo klekvieną grupę ant savo rajono ribos, perpildytos koncertų salės rodė didžiulį susidomėjimą renginiu, tarsi teigė, jog grožis

vėši ne tik kalmo aplinkoje, bet ir žmonių širdyse. Šie žmonės rasdavo laiko atitrūkti nuo savo tiesioginių darbų, galėti pabendrauti su muzika, pamatyti "gyvus" kompozitorius, išgirsti jų pasakojimą apie save ir kūrybą, apie jos ryšį su liaudies menu. Jie aprodė svečiams žymesnes žemaičių krašto vietoves, supažindino su įdomiais žmonėmis.

Prieš baigiamąjį koncertą Lietuvos Valstybinėje filharmonijoje visų keturių menintų grupių vadovai nuoširdžiai padėkojo Palangos, Klaipėdos, Druskininkų miestų, Krentingos, Telšių, Plungės, Šilutės, Skuodo, Mažeikių rajonų vadovams, įdėjusiems daug darbo, organizuojant šventę. Muzikos

Pianistė Aldona Dvarionaitė filharmonijoje atlieka savo tėvo Balio Dvariono pirmąjį koncertą.

rudens laureatui - juo šiemet pripažintas kompozitorius Lietuvos liaudies artistas profesorius K. Kaveckas - įteikiamas "Kultūros barų" prizas - M. Cvirkienės natūrmortas. Koncerte, kuriame dalyvavo L. Abariaus vadovaujamas Televizijos ir radijo choras, J. Domarko diriguojamas filharmonijos simfoninis orkestras ir pianistė A. Dvarionaitė, skambėjo naujos P. Dikčiaus, V. Kairiūkščio, V. Laurušo, K. Kavecko, V. Jurgučio, J. Bašinsko, V. Paltanavičiaus dainos, B. Dvariono Pirmasis koncertas fortepijonui ir M. K. Čiurlionio simfoninė poema "Miške". Antrasis Muzikos rudens festivalis paliko neišdildomų įspūdžių ir jo dalyvių, ir Žemaitijos krašto žmonių širdyse.

RIMANTAS ŠMULKŠTYS

Grupės vadovui Kompozitorių sąjungos valdybos sekretoriui V. Bagdonui įteikiamas suvenyras - iš žalių rotų nupintas smuiko raktas.

PASIRUOŠIMAI mokslininkų sąskrydžiui Padėkos dieną jau eina prie pabaigos. Spalio 5 d. lankėsi Chicagoje to sąskrydžio - mokslininkų simpoziumo - koordinatorius prof. dr. V. Vardys. Įvykusiame organizacinės simpoziumo paskaitos vyks Jaunimo centre.

VIENYBĖ, 1973 m. spalio 12 d.

IŠ KELIONĖS PO VAKARŲ EUROPA

EDVARDAS ŠULAITIS

Praėjusį kartą kiek giliau pažūrėjome į Frankfurto apylinkes, kur yra įsikūrusi Vasario 16-sios gimnazija. Dabar pakeliaukime kiek tolyn.

Iš Vasario 16-osios gimnazijos galima greit pasiekti pagarsėjusį universiteto miestą Heidelberg, kuris daug kam gerai pažįstamas. Vietovė žinoma, kadangi ten po II pas. karo buvo įsikūręs JAV kariuomenės vyr. štabas Europoje bei kitos įstaigos. Taigi, nemaža lietuvių prie įvairių kariuomenės įstaigų dirbo. Taip pat buvo nemaža ir lietuvių studentų, bestudijuojančių čia esančiame universitete. Dauguma lietuvių čia studijavo mediciną ir dabar išsivijoje gydo tautiečius.

Pats Heidelbergas yra labai gražus, nors nėra didelis (apie 150 tūkst. gyventojų). Ypačingai akį traukia jo pilis, įsikūrusi ant aukšto kalnelio, nuo kurio miestas kaip ant delno matyti. Šią pilį aplankėme vieną vėlyvą vakarą su keliais gimnazijos mokytojais. Naktį jis dar įspūdingiau atrodo, nes apšviesta šviesomis. Per karą gerokai sugriauta, ji šiandien tokia ir stovi, bet tas apgriovimas piliai gal ir į naudą išėjo, kadangi ji atrodė paslaptingesnė ir autentiškesnė.

Iš pilies nuvažiavome į vieną alinių universiteto rajonų. Nors buvo savaitės vidurys ir vėlokas laikas, alinės buvo perpildytos: Vienoje jų radome vietos atsisėsti prie medinių stalų, kurie ten viešėjusių žmonių išpaustinėti, išmarginti įvairiais incialais bei šūkliais. Dauguma publikos – jaunimas, kurie nusistvėrę po bokalą į rėnkas, juos kilnoja ir linksmal dainuoja.

Įdomu buvo matyti, kad Vokietijoje jauni žmonės dar sugeba pralinksmėti alaus pagalba ir jiems nebereikia Amerikoje vis labiau prigyjančių kitų svaiginimosi priemonių. Štai jaunimas visas „plaukuotas“, kaip ir Amerikoje, nors savo elgesiu atrodė kultūringesnis. Net ir kariuomenėje plaukų nekerpa pagal Amerikos tradicijas.

STRAUSO VALSŲ MIESTE

Nemaža teko pakeliauti po Vokietiją, kurios nuo 1949 m. buvau nematęs. Daug kas ten pasikeitė, pagražėjo (čia turiu galvoje V. Vokietiją). Vokiečiai dabar gana gerai įsikūrę ir Amerikos kapitalo talka dabar gali savarankiškai neblogai gyventi. Žmonės, atrodo, gana patenkinti dabartine politine ir ekonomine padėtimi, nors gal kai kas slapta puoselėja viltį, jog Vokietija vėl bandys pretenduoti į pasaulio galiūnus, kaip kad buvo II pas. karo pradžioje.

Tačiau iš visų kelionės metu matytų miestų geriausia įspūdį paliko Austrijos Viena. Savo di-

dumu miestas jau vadintinas didmiesčiu (gyventojų daugiau negu pusantro milijono). Tai senas miestas su daugeliu architektūros paminklų ir meno bei kultūros įstaigų.

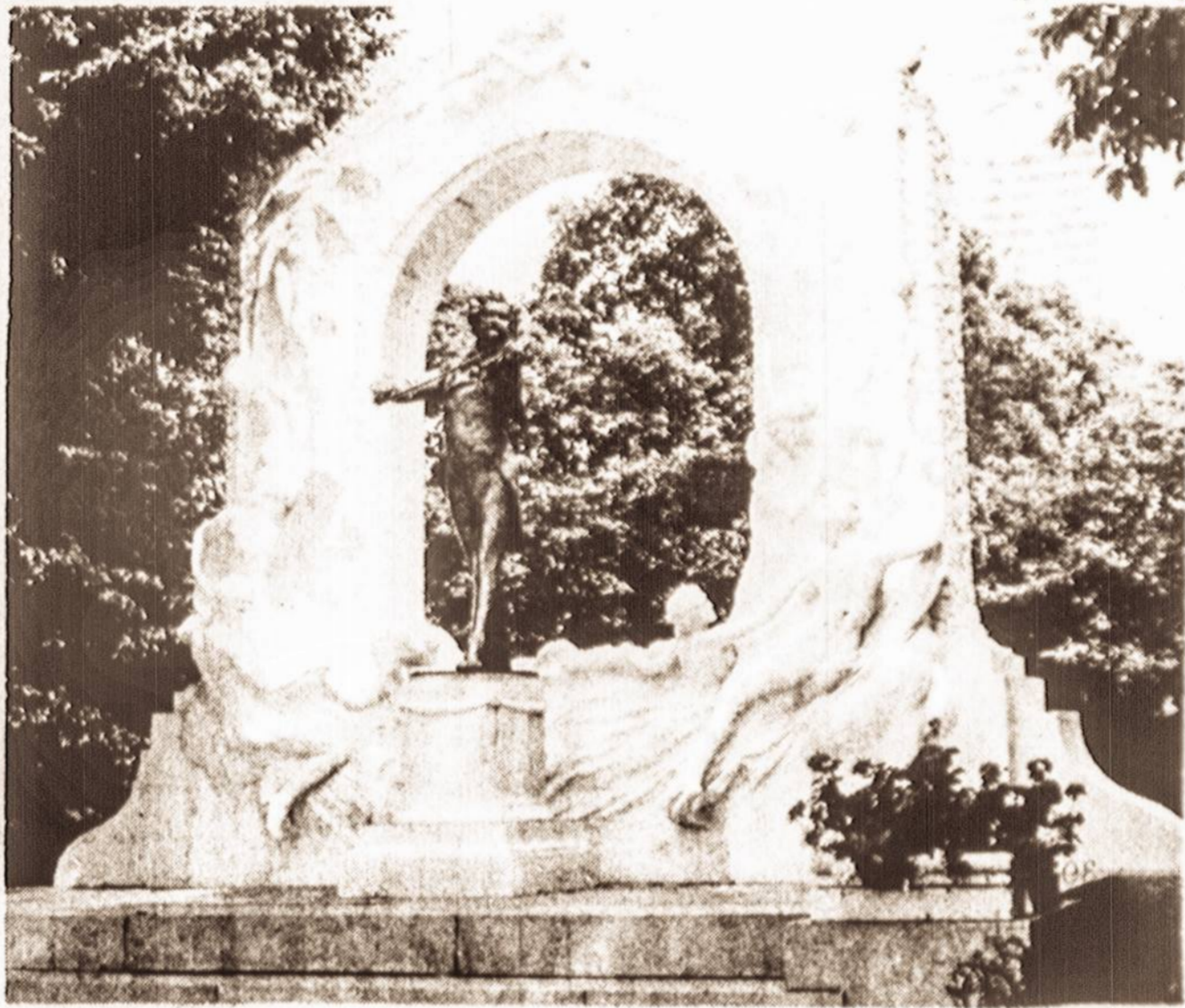
Atskridus į tarptautinį aerodromą Schwechate, daugiau negu pusvalandį autobusu reikia keliauti kol patenki į miesto centrą. O čia puikūs parkai, graži gamta, visai ne taip, kaip Amerikos didmiesčiuose, kur jų centruose nedaug kur galima rasti malonaus gamtos priglobsčio.

Vienoje teko viešėti tuo metu, kuomet čia buvo atvykęs vienas iš Tarybų Sąjungos vadų – Kosyginas. Jis čia padėjo vainiką prie didžiulio paminklo per karą kritusiems tarybiniam karliams prisiminti. Įdomu, kad šiame paminkle yra iškalta daug žymūnų pavardžių, o po jomis yra ir Stalino vardas, ko dabar nematysime pačioje Sovietijoje.

Vienos universitete yra taip pat studijavę nemaža lietuvių. Ir šiuo metu ten mediciną tębestudijuoja lietuvių net ir JAV. Teko sutikti ir daugiau ten gyvenančių lietuvių, o taip pat ir iš kitur pravažiuojančių. Viena lietuvių turistų grupė iš Š. Amerikos kontinento ten kaip tik buvo kelioms dienoms sustojusi grįždama iš Lietuvos. Autobusų laukimo aikštelėje teko matyti pavardę Simonis. Tai fotografas, kuris turi savo foto studiją ir buvo surengęs foto parodą.

Vieną vakarą praleidome parke, kur orkestras grojo išimtinais Strausso valsus (tame parke yra Strausso ir Šuberto paminklai).

Australi gerbia savo senuosius kompozitorius ir bendrai muzikoje, dailėje ir kt., kaip arrodė, yra išprusę. Žmonės kiek malonesni negu V. Vokietijoje, na ir Amerikos doleris čia daugiau nuperka negu Vokietijoje.

Kompozitoriaus Strauss paminklas Vienos parke.

Šalia senų Vienos namų dygsta ir naujieji. Viena, kaip ir kiti Europos miestai, šiandien atsi-state, ar dar atsi-state.

E. Šulaičio nuotraukos

Muzikantai traukia valsus "sodo koncerte" Vienoje. Muzikos garsai tą naktį skambėjo iki vidurnakties.

THE ENGLISH VIENYBĖ

Lithuanian Artist Bronius Buracas Creative at 85

Lithuanian artist Bronius Buracas celebrated his 85th birthday on September 8th.

Louis Sweet interviewed Buracas on this occasion and wrote a story about him for the Washington Star-News.

"Being 85 isn't the end of your life. You can do something important like have an art exhibit", said Bronius Buracas, a Lithuanian immigrant whose wood carvings of religious objects and farm-people were on display at the Public Library, New Carrollton, Md. through Sept. 29.

Buracas comes from Šiauliai, Northern Lithuania, where he grew up surrounded by folk-art. "The poorest family", he explained, "had ornaments: crosses, bowls, statues, furniture. It's what made a home".

The son of a carpenter and the father of a sculptor, generations of his family have worked with wood. "It fascinates me, especially linden", he said. "I can't wait until my daughters or son have a tree with spare branches so I can work".

Asked how he celebrated his 85th birthday Buracas shrugged, "I did some carving".

The secret of Mr. Buracas' longevity does not seem to reside in exuberance, but in a matter-of-fact, almost sober approach to events which reflects his exile in 1944 and his struggle upon arriving in the states five years later to find work.

He was in his sixties when he joined workmen to restore prominent Washington buildings. His eagles decorate the main assembly building of the Capitol.

Standing rather than sitting, Mr. Buracas is more mover than talker. He did manage to make light of the fact that he keeps young through long walks, honey, yogurt, romantic stories, ribald jokes and "Lithuanian rye bread imported from New York".

"I'm not an optimist", he emphasized looking more serious than his wood-carvings, "Who knows what can happen?"

Having observed Mr. Buracas at close range, it would seem that the gentleman, while not giddy with optimism, has a stubborn hold on life.

He will continue to carve, attend church and await shipments of the staff of life from New York, a city he would like to see but he thinks he's too old to visit.

Lithuanian artist Bronius Buracas celebrated his 85th birthday by doing some carving.

BANAITIS' WORKS AT CARNEGIE RECITAL HALL

It's 10 years since Lithuanian composer Kazys Viktoras Banaitis died in Brooklyn, N. Y. A concert of his works will be presented at Carnegie Recital Hall by violinist-violist Izidorius Vasyliūnas and his son Vytenis at the piano, on Saturday, October 27th, 1973 at 5:15 P. M. Tickets at \$3.50 and \$1.50 for students are now on sale at Carnegie Hall Box office.

ABOUT THE COMPOSER

Kazys Viktoras Banaitis was born in 1896 in the village of Vaitiekupiai in Lithuania. From 1911 to 1914 he studied at the Ippas school of music in Kaunas, Lithuania. For a time he worked as a school teacher and choir director and from 1919 to 1921 served in the Lithuanian army. In 1921 he went to Prague and a year later moved to Leipzig where he remained for six years, studying piano and composition (with Siegfried Karg-Elert) at the conservatory and also taking courses in art and philosophy at the University of Leipzig. In 1928 Banaitis returned to Lithuania and began teaching piano and theory at the State Conservatory of Music in Kaunas; in 1937 he became director of the conservatory. He left Lithuania in 1944 and, after a stay in Germany, came to the United States in 1949, where he resided in Brooklyn, N. Y. until his death on Christmas day, 1963.

Besides the works presented at this concert, Banaitis wrote an

Kazys Viktoras Banaitis

opera "Jūratė ir Kastytis" (completed in 1962), a set of variations for piano "Songs and Visions of Twilight"; numerous vocal works (he is perhaps the foremost Lithuanian composer of songs for voice and piano), and about 400 harmonizations of folk songs. The most prominent traits of his style are derived from the traditional folk music of the Lithuanian village: a predominantly diatonic and modal melody and harmony, a free and flexible rhythm, and an expressive, lyrical character. Impressionism is the strongest other influence in his music. Banaitis once described himself as a national romantic who uses impressionistic techniques.

The Sonata Rapsodica for violin-cello and piano, performed on the viola, was composed during Banaitis' last years in Leipzig; it has been widely performed by the German cellist Kurt Engert, among others. It is the longest and most extensively developed of the composer's instrumental works, free and varied in form (as its name might imply), expansive and lyrical in mood. The first movement opens at once with the broad and resounding principal theme, beginning on the lowest strings but soon displaying the entire range of the instrument; a fast connecting passage leads to the melodious second theme, again patterned on a folk song; the development section consists of a number of contrasting variations on the first theme. There follows an elaborate slow movement, cast in the pattern a-b-a-c-a-b-a-coda. The work concludes with an energetic finale, whose robust, dance-like principal theme alternates with slower and more expressive passages.

The pastoral suite "Idylls of Lithuania" for clarinet, violin and harp, in three movements to which the composer has given descriptive titles, evokes various moods of the Lithuanian village life of the composer's childhood. Marked by an intense lyricism and simplicity of approach, this work more than any other exemplifies Banaitis' ability to make the melodic style of the Lithuanian folk song his own.

Continued on page 12

VIENYBĖ, October 12, 1973

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

Išvyka į Europą, ir kas toliau?

Š. Amerikos lietuvių vyrų krepšinio ir moterų tinklinio rinktinė išvykos į V. Europą pasekmių balansas jau suvestas. Sausi faktai sako štai ką: krepšinininkai turėjo 15 rungtynių, iš kurių tik 5 laimėjo; moterys sužaidė 17 rungtynių - 14 baigėsi pergalėmis, vienerios sužaistos lygiomis ir tik dvejios pralaimėtos.

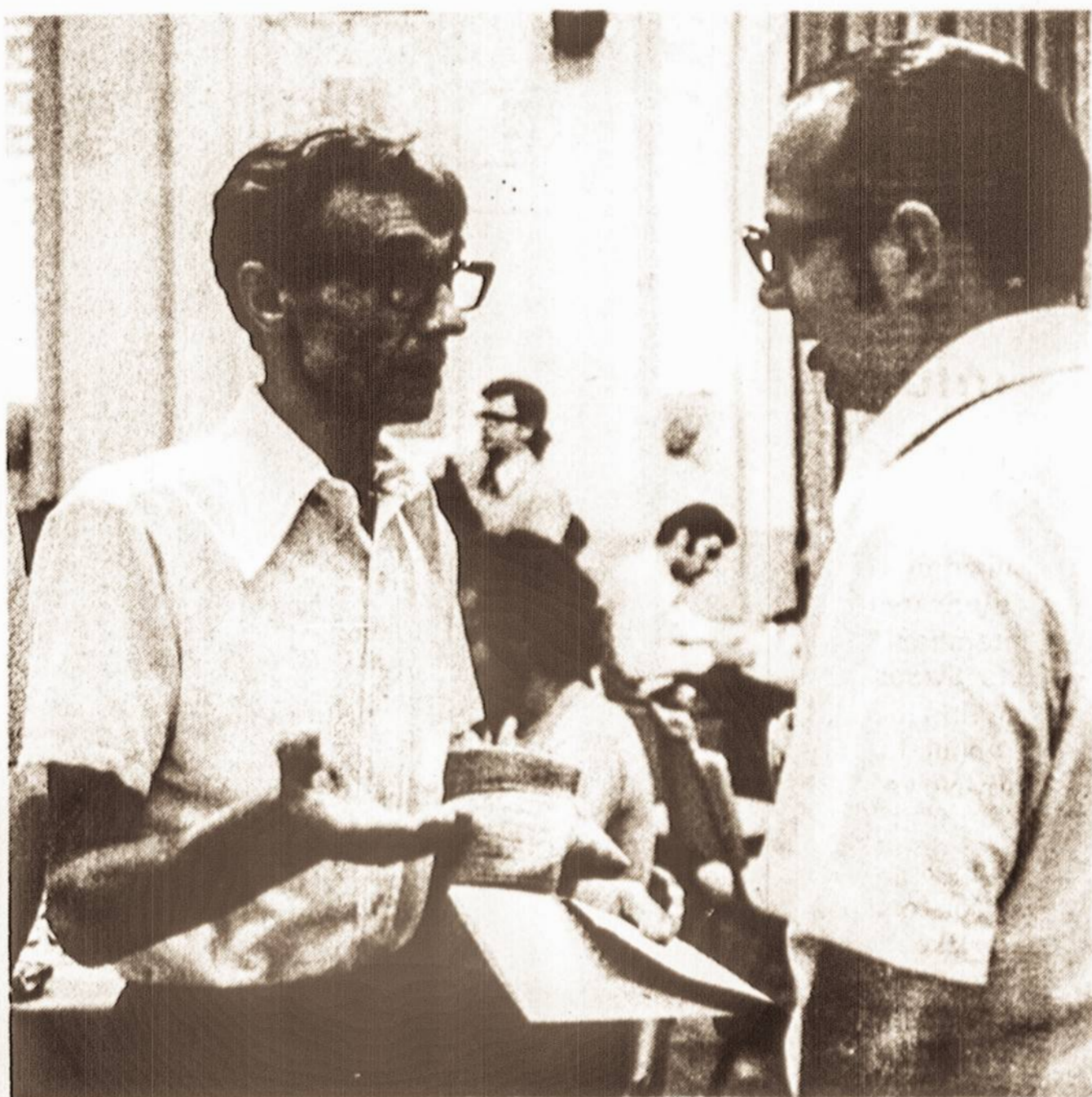
Žinoma, tos pasekmės dar ne daug ką pasako; jos neparodo, kad mūsų vyrai būtų subobėję ar atvirkščiai. Tie, kurie galvojo, kad moterų tinklininkų vežimas į Europą yra bereikalingas pinigų mėtymas, dabar gal jaučia sąžinės priekaištą ir savęs klausia - o kas būtų atsitikę be tų vargšų, niekam nereikalingų tinklininkų? Ar tik ne jos dar pateisino išmestus tūkstančius dolerių?

Tačiau ir dar ne čia dalyko esmė. Gal būt labiausiai apsigavo ir kitus apgavo tie, kurie pradėjo aiškinti, jog šie sportininkai būk tai yra tikrieji Lietuvos reprezentantai. Aišku, jie labai prašovė pro šalį. Atsitiktinai sukomplektuotos išseivų komandos jokiū būdu negali atstoti ir niekada negalės pasiekti tokių rezultatų, kuriuos pelno Lietuvos komandos, sistematingai besitreneruojančios ir turinčios sąlygas savo meistriškumui kelti. Tie žmonės, nežiūrint kokie jie protingi bebūtų, save apsijuokino ir nieko daugiau. Net ir gana rimtame veiksnų organe - Darbininke iš tokių su pagrindu pasiūpė kolega K. Čerkeliūnas.

Ši išvyka atidengė ir vieną iš nelemų mūsų tarpusavio sugyvenimo žaidžų. Iki šiolei galvojo-

me, kad tie, kurie yra šimtaprocentiniai "patrijotai" neturi jokių asmeniškų išrokavimų ar tai šešėlių, galinčių temdyti jų šviesias aureoles. Atrodo, jog sportininkai ar jų vadai nėra toli pažengę šioje srityje nuo mūsų politikierių. Išvyka parodė, jog kai kurie sporto dirigentai yra stipriai persisunkę asmenybės kulto liga; kad tik jie vieni yra geriausi, nepakeičiami ir nepalenkiami. Pasakojama, kad net ir pats Sporto Sąjungos pirmininkas padaręs nemažą kompromitacinių veiksmų, kalbama, jog tas vyras, kuris savo laiku buvo pagarsėjęs kaip treneris Prancūzijoje, bet šioje išvykoje nedalyvavęs su tokiu titulu, bandė aiškinti išvykos treneriui elementariškiausius dalykus. Taip pat girdima, jog kai kurie žaidėjai pasirodė tokie nepakeičiami ir aukšti, jog jie net kartu su kitais nevažinėdavo, nevalgydavo ir panašiai.

Bet aš manau, jog jeigu į krepšinininkų pasekmes nereikėtų žiūrėti tragiškai -juk jie vargu ar važiuo žaisti pilna ta žodžio prasme - greičiausia tik pasižmonėti, paragauti kitų kraštų kilniųjų gėrimų, susitikti nematytų žmonių ir t. t., bet reikėtų atkreipti dėmesį į jų ir jų vadovų dvasinį bagažą. Jeigu ateityje panaši išvyka būtų, tai jau tokių klaidų nevertėtų daryti. Galvoju, jog žymiai geriau yra vežtis nors ir menkesnės klasės vyrą, tačiau mokantį ir galintį kooperuoti su kitais ir jeigu yra reikalas save paaukoti bendram interesui. Iki kol tokių žmonių neprisiauginsime, tolei mūsų krepšinininkams gal tik Afrika dar

Lietuvos krepšinio rinktinės buvęs kapitonas Feliksas Kraučionas, dabar gyvenęs Chicagoje, kalbasi su Bruno Shotu, kuris yra didelis tautinių šokių entuziastas. Vaizdas iš paskutiniųjų rungtynių prieš krepšinininkams ir tinklininkams važiuojant į Europą. E. Šulaičio nuotrauka

yra vienintelė vieta, iš kur jie galėtų parvažiuoti ir su pergalėmis (tačiau ir į tą kontinentą negalima taip jau pro pirštus žiūrėti, nes gal po dešimties metų ir juodasis žemynas krepšinyje bus kietas riešutas).

Čia sąmoningai vengiu kalbėti apie moteris. Juk jos tokios švelnios, na ir virš tuzino pergalių mums parvežė. Žinoma, už tai jas reikia sveikinti. Tačiau, aišku, nereikia vien tik pergalėmis džiaugtis. Kažin ar jos būtų parvažiavusios bent su vienu laimėjimu, nukeliavusios į R. Europą, kur moterys moka žaisti tinklinį.

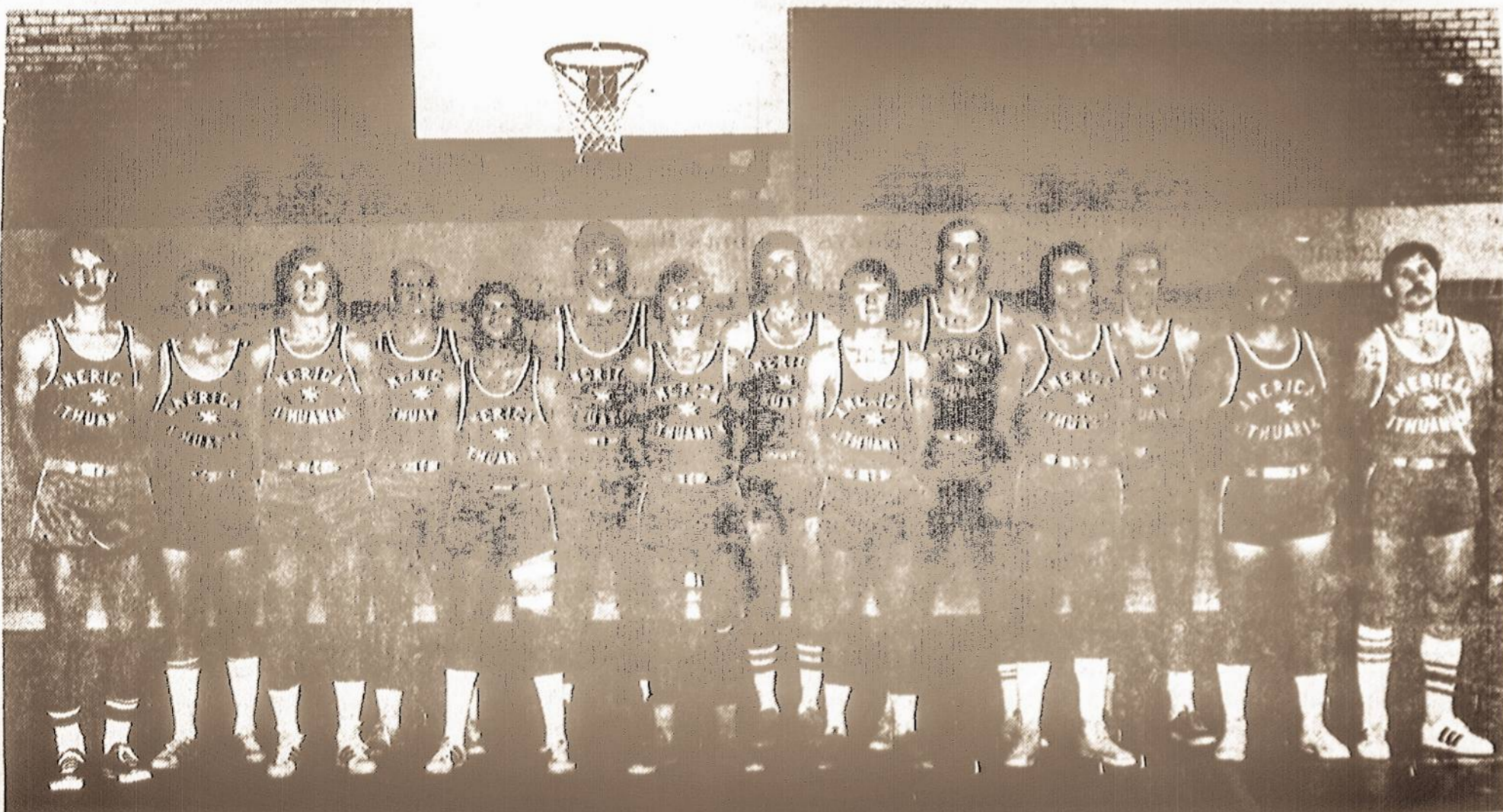
Dar kai kam kyla klausimas - kodėl mūsų sportininkai nepasuko Lietuvos linkui. Žinoma, galima tokiems atsakyti, jog ten jų būtų

neišleidę (kaip ir labai ten panudusius važiuoti Amerikos lietuvius futbolininkus). Tačiau, jeigu atsakymas būtų teigiamas - visgi būtų buvęs malonus faktas. Tas jaunimas galėjo parvykti gerokai suvirtėjęs lietuviybėje, prasilavinęs lietuvių kalboje, pamatęs savo tėvų ar senelių kraštą. Net ir tie, kuriems tokie dalykai yra tolimi, būtų bent lietuviško šnapso paragavę, lietuviškuose naktiniuose klubuose (o jie geresni negu didžiosios Maskvos) pabuvoję, užmezgę pažintį su lietuvaiteimis ar vaikais. Taigi net ir tokie "praktiški" dalykai būtų žymiai mielesni, ypatingai tiems, kurie save bandė vadinti tikraisiais Lietuvos reprezentantais.

Iš anksto prašau visų piktyjų šias pastabas nepriimti už piktą. Nebūkite, kaip tie, kurie vargšą Šoliūną už blogą krepšinininkų pristatymą net iš Sporto Sąjungos vadovybės norėjo (o gal dar ir tebenori) pašalinti. Gal būkime daugiau "žaismingesni" ne tik sporte, bet ir kitų nuomonių priėmimo ir kartais net ir karčių žibulčių nuryjime.

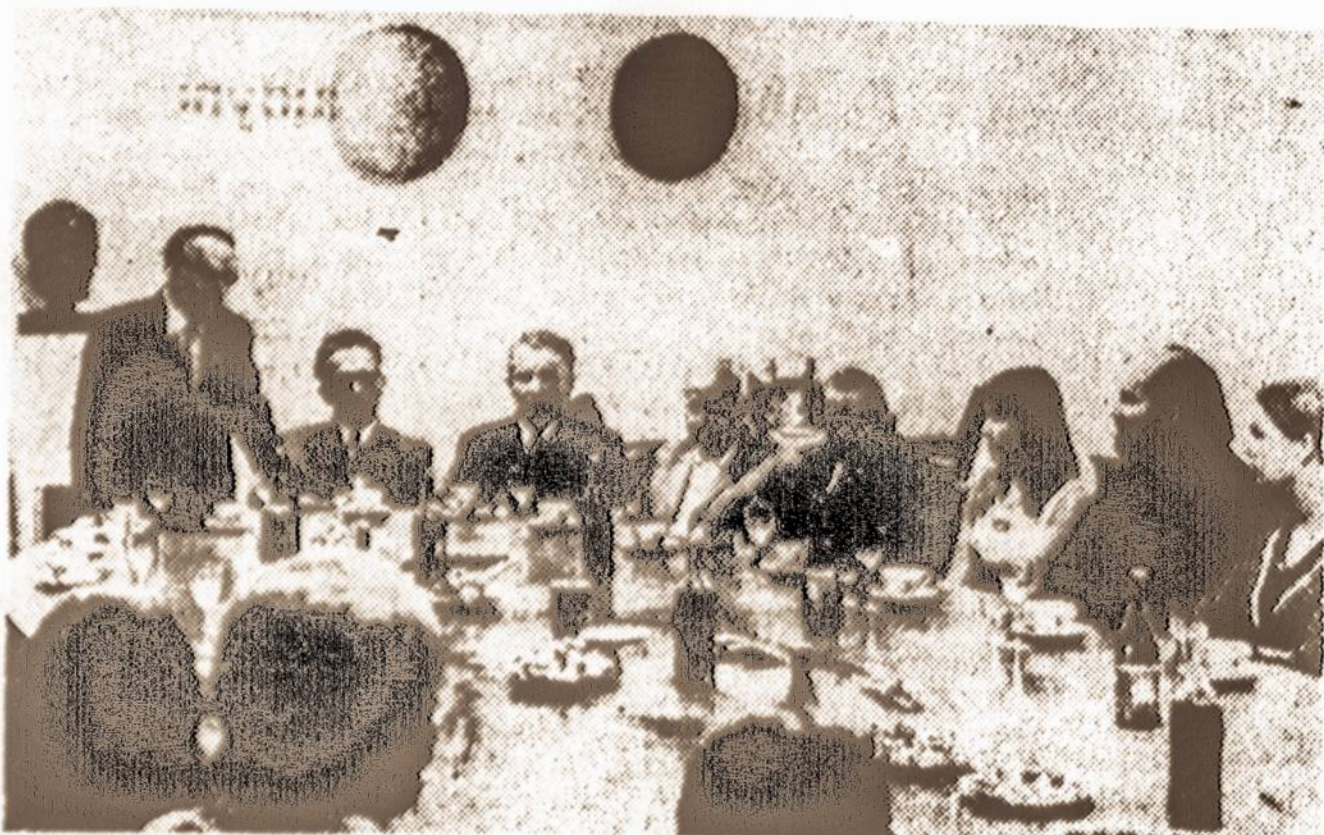
Aš galvoju, jog išvyka atidengė neigiamų aspektų, turėtų būti teigiamų. Gal ji nebuvę verta tų kelių dešimčių tūkstančių mūsų visuomenės pinigų, tačiau net mato, kaip tie pinigai išvaistomi visai betiksliams tikslams, tai kodėl kartais ir sportininkai negali sau pasivelinti pūslėlių padanges paskraidyti iš Lietuvos.

- Dr. Romas Dovydasas, baigęs medicinos studijas Belgijoje (olandų kalba), buvo parvykęs pas tėvus į Los Angeles atostogų. Jis reikalingą praktiką atliko Boston, Mass. ligoninėje.

S. Amerikos lietuvių krepšinio rinktinė, dalyvavusi išvykoje po Vak. Europą.

Z. Degučio nuotrauka

Atsisveikinimo popietė rektorato suloje. Kalba universiteto rektorius prof. J. Kubilius.

Jie lankė Lituanistinius kursus...

Tesinsys iš 1 psl.

toje trobelėje, kur maža bėgliau. . .

- Amerikiečiai, net nemokantys tėvų kalbos, šiandien domisi savo kilme, ieško etnografinių ištakų, - tarsį pagrindžia visų nuotaikas Audronė Barūnaitė-Willeke - Minesotos universiteto docentė. - Žmogus be tėvynės skursta dvasiškai, jo gyvenimas mažiau įdomus. . .

Susidomėjusi kursuose dėstoma medžiaga ir Lietuvos kultūrinio gyvenimo, Audronė turi ir rimtų sumanymų, planų. Greta savo dėstomo dalyko - vokiečių kalbos ir literatūros, ji žada padirbėti ir lituanistikos baruose.

Atsisveikinimo vakaras rektorato įvyko auloje. Už bendro stalo jau pažįstami profesoriai, universiteto rektorius daktaras Jonas Kubilius. Atminimui - pažymėjimai, kad čia būta, kad nuo liepos 9 d. iki rugpjūčio 19 d. lankytos lietuvių kalbos paskaitos. Gražios, nuoširdžios atsisveikinimo kalbos.

- Universiteto suorganizuoti kursai - nepaprasta proga pramokti lietuvių kalbos, - sako Kęstutis Zygas. - Esame dėkingi universitetui. Kursai buvo mums naudingi. Manau, kad jie būtų naudingi ir mūsų draugams, kurie gyvena JAV ir kitur. Norėtume prašyti, kad tokie kursai būtų organizuojami ir kitamet. N. L.

HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY . MUTUAL FUNDS . INSURANCE

Perkant ar parduodant namus, išnuomojant butus, igyjant apdraudas, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiais kitais reikalais, -- kreipkitės!

Joseph Andrusis - Tel. VI 7-4477
87-09 Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421

BILIETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO
PRIEMONĖMS Į VISAS PASAULIO VIETAS

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. vak.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radzianas, savininkas

MŪSŲ SPECIALYBĖ LIETUVIŠKA DUONA, PYRAGAI
VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS.

43-04 Junction Blvd.

AL Corona, Queens, N. Y. 11368

Tel. 779-5156

MIRĖ VLADAS ČEKANAUSKAS-CHASE

Rugsėjo 29 d. Hartforde, Conn., mirė Vladas Čekanauskas-Chase, vienas vyresniosios kartos lietuvių veikėjų rytiuose Amerikos krantuose.

Čekanauskas buvo gimęs 1894 m. Meškučių kaime, Alytaus aps. 1913 m. atvyko į Ameriką. 1923 m. baigė geležinkelių administracijos ir buhalterijos kursus Dodge Railway institute Valparaiso mieste. Plačiai dalyvavo lietuvių veikloje. Yra buvęs Amerikos Lietuvių tautinės Sandaros centro sekretorium, jos politinio izdo pirmininku, dešimt metų - nuo 1929 iki 1939 m. - buvo Vilniaus Vadavimo Sąjungos įgaliotiniu JAV ir organizatorium, 1948-50 metais buvo Tėvynės Mylėtojų Draugijos pirmininku, vėliau, prasidėjus Lietuvių Bendruomenei kurtis Amerikoje, yra buvęs jos laikino organizacinio komiteto nariu.

Bendradarbiavo spaudoje: Vienybėje, Lietuvoje, Tėvynėje,

pasirašydamas arba pavarde ar V. M. Klausučio slapyvardžiu.

Čekanauskas yra parašęs ir scenos vaidelių, kaip Lenkų konspiracija, Kova už laisvę. 1930 m. atskirai išėjo brošiūra "Mūsų Vilnius".

Nežiūrint savo brandaus amžiaus, Čekanauskas ilgai gyveno ir dalyvavo Hartfordo lietuvių veikloje, jai talkino ir ją aprašydavo spaudoje.

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYT. BELECKAS
Savininkas

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS
PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas
prieinama kaina.

1883 Madison Street • Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. Evergreen 2-6440

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudas ir
visais reikalais kreipkitės!

REAL ESTATE & INSURANCE

John Orman Agency

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi mėsato, valstybės ir federalinės
valdžios mokesčių paraiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas

Virginia 6-1800

Mirė Kostantas Norkus

Rugsėjo 18 d. Buenos Aires mieste, Argentinoje, San Martin ligoninėje, širdies smūgio pakirstas, mirė ilgametis Argentinos Lietuvių Balso redaktorius Kostantas Norkus. Šiomet lapkričio 9 d. jam būtų sukakę 80 metų amžiaus. Iki paskutinių savaičių redaktorius Norkus buvo darbingas. Jo paruošta naujam laikraščio numeriui medžiaga, deja, jau išėjo iš spaudos su jo nekrologu. Mirė, net nesirgęs.

Kadangi Argentinos Lietuvių Balsas ir jo redaktoriai yra labai populiarūs visame krašte, tai vos tik sužinoję apie Norkaus mirtį, Argentinos lietuviai, ne tik iš Buenos Aires, bet ir apylinkių, redakcijai pradėjo siųsti užuojautos telegramas ir gėles ant mirusiojo kapo. Nežiūrint, kad Norkus buvo prašęs gėlių nesiųsti, jų atėjo labai daug.

Lietuviai gausiai atsilankė į Norkaus laidotuves, kurios įvyko Florės kapinėse rugsėjo 19 d. Buenos Aires lietuviai, kartu su Balso redakcija, ketina surengti platesnį velionio paminėjimą ši rudenį. Velionis paliko giminių Argentinoje ir Lietuvoje ir daug draugų Argentinoje, jų tarpe Balso leidykloje, kurioje dirbo ilgus metus. Vienybė nuoširdžiai užjaučia Argentinos Balsą.

Kostantas Norkus buvo gimęs Santakoje, Suvalkų Kalvarijos vls. Nuo 1910 m. mokėsi Maskvoje, buhalterijos ir komercijos kursuose, o paskui universitete studijavo politinę ekonomiką ir žurnalistiką. I Pas. karo metu dirbo Lietuvių centriniame komitete dėl karo nukentėjusiems šelpti. Karo metu per Japoniją atvyko į JAV.

Amerikoje pradžioje gyveno San Francisco mieste, kur įsi-

KOSTANTAS NORKUS, Argentinos Lietuvių Balso redaktorius.

jungė į SLA ir Lietuvių Darbininkų draugijos veiklą. 1916 m. aukų rinkime Lietuvai laimėjo pirmąją premiją. Vėliau trumpai dirbo Naujienose ir Sandaroje. 1920 m. sugrįžo į Lietuvą ir ten atstovavo Baltijos valstybių finansinei korporacijai. Taip pat buvo įsteigęs laivininkystės skyrių, buvo United States Lines atstovu Lietuvai.

Vėliau išvyko į Braziliją, o nuo 1928 m. gyveno Argentinoje, beveik visą laiką redaguodamas Argentinos Lietuvių Balsą. Jis priklausė ir eilei Buenos Aires Lietuvių organizacijų, jų tarpe Lietuvių Centrai, SLA, Liet. Bendruomenei ir kt. Bendradarbiavo ir kituose laikraščiuose, jų tarpe JAV lietuvių spaudoje bei Argentinos Noticias Gračas ir Buenos Aires Herald. Šalia savo pavardės, rašinius pasirašydavo slapyvardžiais: Nadas Giedraitis, B. K. Algimantas, B. Barauskas, Santakiškis ir kt.

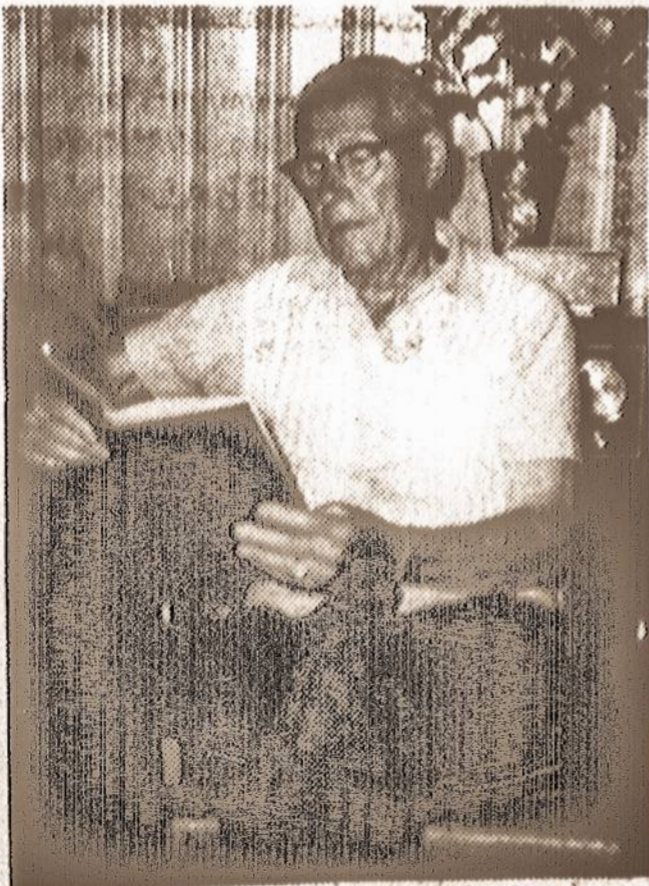
Dėl savo visad geros nuotikos buvo populiarus Argentinos lietuvių tarpe, lankydavosi jų rengimuose ir aprašinėdavo jų veiklą bei sielojosi jų reikalais.

JONAS ŠIAUČIŪNAS-SHAW

Ilgametis Vienybės skaitytojas ir bendradarbis Jonas Šiaučiūnas mirė rugsėjo 2 d. Buvo pašarvotas Garšvos koplyčioje ir palaidotas šv. Jono kapinėse.

Dar liepos mėn. rašytame Vienybei laiške Jonas Šiaučiūnas skundėsi savo sveikata, sakėsi labai daug numetęs svorio ir gydytis buvo nuvykęs į Balžimorę, Md. Ten kurį laiką gulėjo ligoninėje, o paskui tikrintis važinėdavo į ją kartą per savaitę, bet, matyt, tai jam sveikatos nesugrąžino.

O liepos mėnesį jis dar rašė, sakydamas, jei nenumirsias šiemet, tai kitais metais su ekskursija važiuosias aplankyti savo sesers Eleonutės, gyvenančios naujai pastatytame namelyje, netoli vieškelio, kuris eina iš Kavarsko į Anykščius.

Tai jau nepamatys Lietuvos Jonas Šiaučiūnas. Tegul būna lengva jam svetinga Amerikos žemė.

Rašomasias mašinėles lietuvišku raidynu galite užsisakyti Vienybėje

Jų galite užsakyti laiškais arba asmeniškai Vienybėje įsigyti. Mašinėlės gamintos Vokietijoje. Jas galima siųsti saviškiams į Lietuvą. Pati lengviausia ir mažiausia tik 14 svarų, kainuoja \$105.50. Didesnės mašinėlės \$139.50. Amerikoje atstovybėse mašinėlių dalis galima gauti visur. Jų turi ir Lietuva. VIENYBĖ, 192 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, N. Y.

ĮVAIRIOMS ŠVENTĖMS
PAPUOSALŲ GAUSITE

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454; vakarė: 738-1946. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

L Aidotuvų Direktorai Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNSYLVANIA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN FUNERAL HOME

WILLIAM H. BEARD, SUPERVISER

1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11212

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

DOMISI LIETUVIŲ MENU

Amerikoje gimusi lietuvaitė Lorein Lason, mokytojaujanti Rhode Island kolegijoje, laike vasaros atostogų aplankė visą eilę Lietuvos gyvenančių New Yorke, ieškodama lietuviškų meno kūrinių. Lason jau seniai studijuoja Lietuvos meną ir renka Lietuvos menininkų kūrinius. Ji buvo užėjusi pas žinomą Lietuvos savanorį kūrėją, dipl. ekonomistą KAZI ALGENI, gyv. Woodhavene. Čia Algenio buvo šilnai priimta, nes ir jis yra didelis Lietuvos meno bei suvenyrų kolekcionierius. Jo darbo kabine- tas atrodo tiesiog meno galerija, nes turi prisipirkęs daug Lietuvos dailininkų kūrinių. Kaip tik nesenai jam iš Lietuvos giminės atsiuntė Čiurlionio kūrinių reprodukcijas, tai jis du tokius kūrinius padovanojo mokytojai Lason.

Algirdas Budreckis pasitraukė iš SLA sekretoriaus pareigų

Susitvėnijime Lietuvos Amerikoje Centre įvyko permainų. Neseniai mirus daktarui Steponui Biežiui, naujuoju dr. kvotėju SLA Pildomoji Taryba išrinko daktarą D. Dėgeatį iš Cleveland, Ohio, kuris naujasias pareigas jau eina.

Iki šio Pildomosios Tarybos susirinkimo, dr. kvotėjo pareigas ėjo dr. A. Snieška iš New Yorke, bet jo Taryba negalėjo rinkti, kadangi SLA nariu teišbuves porą metų, o pagal konstituciją reikalaujama, kad Tarybos narys privalo SLA nariu būti bent 5 metus.

Spalio 6 d. SLA Pildomajai Tarybai įteikė rezignaciją dr. Algirdas Budreckis. Atsistatydino iš SLA Centro sekretoriaus pareigų, kuriose buvo daugiau ketverto metų, gavęs paskyrimą į Massachusetts Apdraudos Departamente Fraternalinėms organizacijoms viršininko pavaduotojo pareigas. Tai gan aukštos valstijos pareigos, kurių neprisilmti siekančiam karjeros jaunam lietuviui, būtų skriauda.

Apsvarsčiusi rezignaciją, SLA Pildomoji Taryba Budreckio atsistatydinimą dideliu apgailėstavimu priėmė. Sekretorės pareigoms tuoj pat paskyrė SLA Centro raštinėje per 27-erius metus dirbančią ir visapusiai gerai su SLA Centro darbais susipažinusią Genovaitę Meiliūnienę.

Algirdui Budreckiui naujose pareigose linkime sėkmės. Esame tikri, kad ne vien lietuvių susivienijimai, bet ir kitos lietuvių draugijos Massachusetts valstijoje bus tinkamai globojamos.

Gi Genovaitė Meiliūnienėi sėkmės vadovauti komplikuotam SLA Centro raštinės darbui. Reikia tik pasidžiaugti, kad SLA Centras yra laimingas turėti gerai patyrusių darbininkų štabą.

PETRAS PUSNIKAS, iki šio gyvenęs Brooklyne, išsikėlė į Long Island. Jo dabartinis adresas: 107 Daffodil Avenue, Flushing, N. Y. 11010.

ALEKSANDRAS MERKELIS, veteranas žurnalistas ir autorius, dar tebedirba Great Necko didžiojoje bibliotekoje. Patarnauja lietuviams.

Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir sūnus dr. Vytenis M. Vasyliūnas prie fortepijono.

VASYLIUNU KONCERTAS

Seštadienį, spalio 27 d., 5:15 val. New Yorke, Carnegie Recital Hall salėje bus kamerinės muzikos koncertas. Koncertą duos smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir pianistas dr. Vytenis M. Vasyliūnas. Dalyvaus klarnetistas David Mott. Koncertą rengia New Yorke koncertų rengėjas Norman J. Seaman, kuris yra surengęs daugeliui lietuvių menininkų koncertus.

Prisimindami bei pagerbdami didžiojo Lietuvos kompozitoriaus

Kazio Viktoro Banaičio mirties dešimtmetį, Vasyliūnai skiria visą šio koncerto programą jo kūrybai. Bus atlikta altu (viola) ir fortepijonu jo Rapsodinė Sonata H moll, Lietuvos idilijos - Trio smuikui, klarnetui ir fortepijonui, ir Sonata D moll smuikui ir fortepijonui. Bilietus platinti paprašyta ponė Irena Banaitienė. Taip pat jų galima gauti salės kasoje: 154 West 57th St., New York City. Studentams bilietų kainos nupigintos. Laukiama gausaus newyorkiečių bei New Yorke apylinkių lietuvių bei jų svečių atsilankymo.

SLA CENTRO patalpose spalio 6 d. posėdyje, priėmus dr. Algirdo Budreckio atsistatydinimą iš sekretoriaus pareigų ir prisitaikdinus naują sekretorę Genovaitę Meiliūnienę. Iš kairės į dešinę: izdininkė Euphrosina Mikuziūtė, prezidentas Povilas P. Dargis, naujai paskirtoji sekretorė Genovaitė Meiliūnienė (SLA Centre dirbusi 27-erius metus). Stovi red. Jonas Valaitis, viceprez. Aleksandras Chaplikas, izdo globėjas adv. Steponas Bredes, Jr. ir dr. Algirdas Budreckis.

BANAITIS...

Cont. from page 8

The Sonata for violin and piano is characterized by a somber and tragic mood; it was written after the death of the composer's mother. The sonata begins with an introduction for the piano, a free paraphrase of a folk song. The first movement is cast in the traditional sonata form, a dramatic first theme contrasted with a quiet, lullaby-like second theme, and a long development section in the form of a passacaglia that extensively uses the low notes of the piano to create a bell-like effect. In the second movement, a rapid and furious theme alternates with a sarcastic paraphrase of the lullaby theme from the first movement; following a solemn slow section, these two themes return and build up to an intense climax. The sonata concludes with an epilogue based on the theme of the introduction.

VIENYBĖ, 1973 m. spalio 12 d.